

EESTI. KOHTUMINISTEERIUM. KODIFIKATSIOONI OSAKOND

Kohtukorralduse seadus : eelkava

[Tallinn] : Kohtuministeeriumi Kodifikatsiooni osakond
1928

Tartu Ülikooli Raamatukogu: A-41516

Trükise digitaalkoopia ehk e-raamatu tellimine (eBooks on Demand (EOD)) –miljonid raamatud vaid hiireklõpsu kaugusel rohkem kui kümnes Euroopa riigis!

Täname Teid, et valisite EOD!

Euroopa raamatukogudes säilitatakse miljoneid 15.–20. sajandi raamatuid. Kõik need raamatud on nüüd kättesaadavad e-raamatuna — vaid hiireklõpsu kaugusel 24 tundi ööpäevas, 7 päeva nädalas. Tehke otsing mõne EOD võrgustikuga liitunud raamatukogu elektronkataloogis ja tellige raamatust digitaalkoopia ehk e-raamat kogu maailmast. Soovitud raamat digiteeritakse ja tehakse Teile kättesaadavaks digitaalkoopiana ehk e-raamatuna.

Miks e-raamat?

- ⇒ Saate kasutada standardtarkvara digitaalkoopia lugemiseks arvutiekraanil, suurendada pilti või navigeerida läbi terve raamatu.
- ⇒ Saate välja trükkida üksikuid lehekülgi või kogu raamatu.
- ⇒ Saate kasutada üksikterminite täistekstotsingut nii ühe faili kui failikomplekti (isikliku e-raamatukogu) piires.
- ⇒ Saate kopeerida pilte ja tekstiosi teistesse rakendustesse, näiteks tekstitötlusprogrammidesse.

Tingimused

EOD teenust kasutades nõustute Te tingimustega, mille on kehtestanud raamatut omav raamatukogu. EOD võimaldab juurdepääsu digiteeritud dokumentidele rangelt isiklikel, mittekommertseesmärkidel. Kui soovite digitaalkoopiat muuks otstarbeks, palun võtke ühendust raamatukoguga.

- ⇒ Tingimused inglise keeles: <http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/en/agb.html>
- ⇒ Tingimused saksa keeles: <http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/et/agb.html>

Rohkem e-raamatuid

Seda teenust pakub juba tosin raamatukogu enam kui kümnes Euroopa riigis.

Lisainfo aadressil: <http://books2ebooks.eu>

EELKAVA

**KOHTUKORRALDUSE
SEADUS**

**KOHTUMINISTEERIUMI KODIFIKATSIOONI
OSAKONNA VÄLJAANNE
1 9 2 8**

Eelkava.

KOHTUKORRALDUSE
SEADUS

KOHTUMINISTEERIUMI KODIFIKATSIOONI
OSAKONNA VÄLJAANNE

1 9 2 8

Keskvangimaja trükikoda

SISSEJUHATUS.

Käesoleval kujul, mis esineb teise lugemise tulemusena, saadab Kohtukorralduse komisjon kohtukorralduse kava asjast huvitatud asutustele ja isikutele tutvunemiseks ja arvustamiseks. Arvustusi palutakse saata Kohtuministeeriumi kuni 1. novembrini 1928. a.

Kohtukorraldus peab olema kooskõlas kohtupidamise seadustega ja vastupidi.

Kriminaal kohtupidamise seaduse ümbertöötamiseks moodustatud erikomisjon on tarvilikuks tunnustanud teha mõnesuguseid muudatusi senises protsessis ja saatis vastavad põhilauseid laiali. Alles pärast nende läbiarvustamist selgub, milliseid muudatusi nad tingivad kohtukorralduse praeguses kavas.

Tsiviil kohtupidamise seaduse ümbertöötamiseks moodustatud erikomisjon ei ole põhjalikumaid muudatusi senises protsessis kavatsenud ja on asunud juba uue kava väljatöötamisele.

Erandina seisab administratiiv kohtupidamise seadus, mis sai primitiivsemal kujul maksma pandud 1919. aastal; see põld tundub nii hästi teoreetiliste uurimuste kui ka praktiliste kogemuste poolest veel väga uudismaana selleks, et lähemal ajal enam-vähem püsivat uut korda luua. Komisjon, peale mitmete võimaluste arvesse võtmist, kaldus arvamisele, et käesolevas kavas ettenähtud administratiivkohtu asutused praegustele ja lähema tuleviku nõuetele vastama

saavad. Peaks aga lähemas tulevikus ka sel alal mõnesugused muudatused välja kujunema, siis suudetakse kolmandal lugemisel käesolevat kava nende muudatustega kokkukõlastada.

Komisjon loeb oma kohuseks teatada, et kooskõlas 1924. a. laialisaadetud põhilauseetega, mis üldjoontes enamuse heakskiitmist leidsid, on jäänud ka käesolevas kavas senise kohtukorralduse juure; kuid Vene seadusest tuli siiski palju üksikasju välja heita või muuta, samuti ka kohaneda meie põhiseaduse nõuetele. Komisjon ei varusta käesolevat kava veel üksikasjaliste motiividega eeldades, et asjatundjatele ei saa raske olema, võrreldes igat paragrahvi tema hallikatega, näha, kas ja miks muudatusi tehtud.

Sellepärast järgnevad allpool komisjoni tõekspidamised ainult üksikute tähtsamate momentide kohta.

Riigikohtu asupaik. (§ 25.)

Kaalumisel olid Tartu ja Tallinn. Tartu pooldajad arvasid, et ei ole soovitatav asetada Riigikohut riigi kõrgematele poliitilistele organitele liiga lähedale, kuna selle tõttu riigikohtunikud võiksid sattuda poliitilise õhkkonna meelevalda; Tallinnas kistaks Riigikohus paratamata nõuandja ossa ja see ei võimaldaks hiljem näiteks administratiiv kaebuste erapooletut lahendamist; Tallinna ületoomine on seotud suuremate ühekordsete kuludega, aga ka jooksvad kulud võivad kasvada, muu seas palgakõrgendamise tõttu, kuna Tallinnas elukallidus Tartu omast suurem; Tartus on rahulikamad töötamise võimalused, ülikooli raamatukogu käepärast; mitmed Riigikohtu tegelased töötavad ülikoolis. Tartu kaotaks Riigikohtuga palju, mis ei ole soovitatav, kuna pealinna kõrval tuleks ka teiste suuremate tsentrumite olemasolu soodustada.

Tallinna pooldajad arvasid: kartus, et Riigikohus Tallinnas võiks pigemini sattuda poliitiliste mõjude

alla, ei ole reaalne; mõjuavaldamine võiks seista vaid selles, et poliitikategelased riigikohtunikkudega päevaküsimusi harutavad, kuid selle eest ei kaitse riigikohtunikke veel Tartus olemine; ka senini on olnud tähtsamaid poliitilisi küsimusi, mis läbi põimitud juriidilistest momentidest, nagu ka tähtsaid puht-juriidilisi küsimusi; neis asjus on pööratud riigikohtunikkude poole ja viimased ei ole keeldunud oma tõekspidamisi avaldamast; mõnel kiirel juhtumisel on riigikohtunikkude kaugelolek valusasti tunda olnud; riigikohtunikud on soovitavaks pidanud oma kaastööd Tallinnas ja seda võimalust on kasutatud; kui nüüd riigikohtunikud sagedasti Tartust Tallinna sõidavad, siis võivad nad samuti ka Tallinnast Tartu, näiteks ülikooli tööle sõita; mis puutub raamatukogudesse, siis vist ei ole kahtlust, et Riigiraamatukogu moodsa literatuuri poolest ülikooli omast tugevamaks paisub; ruumide leidmine Tallinnas ei tekita ülepääsemata raskusi, teatavate kombinatsioonidega võiks sellel alal Tallinn isegi kokkuhooidu võimaldada, kuna Tallinnas igatahes uue kohtuhoone ehitamine ees seisab ja Tartu ruumide vabanemisel üks uus ehitus seal ära jääda võib. Mõnes riigis on kõrgem kohus küll väljaspool pealinna, see on aga seletatav osariikide olemasoluga. Tartu majanduslises arenemises Riigikohus mõõduandvaks teguriks olla ei saa.

Häälteenamusega võeti Riigikohtu asupaigaks Tallinn.

Riigikohtu erikoosolek. (§§ 26, 27 ja 85.)

Väited vastu: ei ole põhiseadusega kooskõlas kuna viib Riigikohtu koosseisu isikuid, kes ei ole riigikohtunikud; toob Riigikohtu poliitilise elemendi; võimaldab Riigikogule ja Vabariigi Valitsusele kohtu peale mõju avaldada; seab Riigikohtu üle ühe kõrgema asutuse, kuna Riigikohus ise kõrgemaks kohtuvõimuks

peab olema; käesolev kava jätab erikoosolekul küll ülekaalu riigikohtunikudele, kuid kui põhimõte juba kord rikutud, siis võidakse ka kaugemale minna.

Väited poolt; erikoosolek, kavas ettenähtud koosseisus ja ülesannetega, ei peaks olema põhiseadusega vastolus ega rikkuma kohtuvõimu ripamatust, kui-võrd sarnane rippumatus mõeldav ja meie riiklise konstruktsiooni juures soovitatav on; Riigikohus, kui osakondade kogu, jääb ikkagi kõrgemaks kohtuasutuseks, kuid igal tema sisemisel jaotusel (üldkogu, krim., tsiviil ja adm. osakonnad ja erikoosolek) võivad olla eriülesanded ja eriline koosseis; Riigikohus peab koosnema Riigikogu poolt valitud riigikohtunikudest, kuid põhiseadus ei nõua, et kõik riigikohtunikud igast Riigikohtu alljaotuse tööst osa võtaks või osa võtta võiks; sellepärast võivad olemas olla ka sarnased riigikohtunikud, kes osa võtavad ainult erikoosoleku tööst, ja põhiseadus ei keela riigikohtunikule olla ühtlasi ka Riigikogu või Vabariigi Valitsuse liikmeks; meie põhiseadus ei määra, et riigikohtunik oleks valitav eluajaks, ja senine praktika tunneb valimisi tähtaja peale; samuti ei ole takistust valida mõnda neist tähtajata või pika aja, teisi lühikese aja peale.

Sarnase erilise kolleegiumi loomiseks Riigikohtu sees on palju kaaluvaid põhjuseid olemas, mis peegelduvad käesoleva kava järgi erikoosolekule määratud ülesannetest; need ülesanded jagunevad kohtuvalitsemise tööks ja kohtumõistmise tööks.

Kõrgema kohtuvalitsemise alal ei või pooldada riigivõimu harude absoluutset eraldamist; riigi elu võiks ainult siis kõige edukamalt areneda, kui tavalised kolm riigivõimu haru otstarbekas kontaktis oleks, üksteist toetaks ja pidurdaks; meie põhiseadus ei tunne riigipead, kui sarnast sideorgani, kuid põhiseadus on siiski sidumise mitmel pool sisse seadnud; nii on rahvale antud järelvalve Riigikogu üle, Riigikogule — Vabariigi Valitsuse üle; Riigikogu valib riigikohtunikke; kuid sarnane sidumine tundub auklisena, kui Riigikohus oleks, nagu põhiseadus ütleb,

riippumata; see on deklaratiivne väljendus ja seletatav pigemini mineviku mälestustega kui meie riigikorraga ja oludega; kohtuvõim ei saa meilgi olla absoluutselt rippumata, kuna ta peab tegutsema seaduste põhjal ning piirides. Kohtuvõim peab rippumata olema õigusemõistmise töös, seaduse piirides, ja sarnane rippumatus peab kuuluma mitte ainult kõrgemale kohtule muude riigivõimu harude suhtes vaid ka alistuvatele kohtutele kõrgemate suhtes; sarnane rippumatus nõuab ideaalset kohtuaparaati ja niisugusele kõrgusele on võimalik teda arendada ja hoida siis kui kohtuvalitsemine sünniks kõikide kohtute suhtes ühetaolise erapooletusega, kui sellest küljest ka Riigikohus ei oleks soodustatud seisukorras. Kuna meil, nagu öeldud, puudub riigivõimu harusi ühtlustaja võim, siis tuleb paratamata luua Riigikohtu sees sarnane kolleegium, kellele ei võidaks ette heita erapoolikust ühegi kohtu, ühegi kohtuniku suhtes.

Selleks ongi erikoosoleku võimupiiri eraldatud kõrgemad kohtuvalitsemise funktsioonid; ja kui juba sarnane kolleegium olemas on, siis on otstarbekas panna tema peale ka kohtumõistmise ülesanded riigikohtunikkude eneste ja kõrgemate poliitiliste võimukandjate teenistusalastes süütegudes, kuna esimeste suhtes seda nõuab erapooletuse põhimõte ja teiste suhtes kavatsatud koosseis kõige asjatundlikum peaks olema.

Häälteenamusega otsustati ellu kutsuda erikoosolek kavasa ettenähtud kujul ja ülesannetega.

Kohtunikkude ametisse nimetamine. (§ 160.)

Praeguse korra järgi on Riigikohtul õigus peale ettepannud kandidaatide ametisse nimetada ka teisi isikuid, kui nad seaduse nõuetele vastavad (R. T. nr. 2 — 1921.), ja Riigikohus on seda õigust mõnel korral tarvitanud.

Et need juhtumused ka rahulolematusi on esile kutsunud, siis tuli olukorda põhjalikult revideerida; mõeldavatest võimalustest: kas siduda Riigikohtu ettepanud kandidaatidega, või jätta Riigikohtule täielikult vabad käed, või leida kesktee — valis komisjon viimase ja andis Riigikohtule õiguse ametisse nimetada omi kandidaate kuid alles siis, kui ettepanud kandidaadid nimetamiseks tarvilikku häälteenamust ei ole saanud.

Kohtunikkude ümberpaigutamine. (§ 178.)

Käesolev norm looks vist ainsa võimaluse, mil põhiseaduse § 71 teise lõike põhjal lubatav oleks kohtunikku või kohtu-uurijat vastu tema tahtmist ümber paigutada.

Et kohtunikkude pere moraalselt tasapinda võimalikult kõrgel hoida ja neile kindlustada vajalikku lugupidamist, selleks on:

1) keelatud kohtunikkudeks nimetada isikuid, kes ise on kuriteo või raske kuriteo korda saatnud, või kohtuotsusega teenistuskohalt tagandatud, või välja heidetud advokaatide hulgast, või tunnustatud maksujõuetuks võlgnikuks või pillajaks (§ 140);

2) kohtunikkudele keelatud osa võtta poliitilisest tegevusest ja pidada kõrvalametisi, mis neid takistaks täie jõuga andumast oma kõrgele tööle või kisuks ärilisse tegevusse või võiks riivata nendest lugupidamist (§ 193);

3) sisse seatud sunduslik ajutine tagandamine nende suhtes, kes on süüalusena vastutusele võetud raskemates süütegudes (§ 176), samuti ka jäädav tagandamine nende suhtes, kes on tunnustatud pillajaks või maksujõuetuks võlgnikuks (§ 177);

4) loodud eriline n. n. korporatiivne distsiplinaar süüteo norm (§ 218);

5) kohtunikkude ametist tagandamist võimaldatud ainult karistusena seaduses kindlaksmääratud süüteo eest. (Kr. s. §§ 18, 19, 20, 66 ja käesoleva sead. §§ 217, 218);

6) kohtunikud aineliselt asendatud võimalikult kindlustatud olukorda. (§§ 172, 191, 194).

Kohtunikkude erinemine. (§§ 16, 157, 161.)

Komisjon asus seisukohale, et kõrgemaks ametiks, kus kohtunik võib veel ala vahetada, oleks ringkonnakohtu liikme amet; sellest kõrgematele ametitele nimetamisel tuleb juba silmas pidada kandidaadi eriteadmist; see muidugi ei takista ka kõrgematel kohtunikkudel ala muuta, kuid siis sünnib see ümbernimetamise teel üldises korras.

Vormiülikonnad. (§ 107 lisa.)

Mõni aeg tagasi korraldatud hääletamise tulemuse kohaselt, mis näitas, et paljude eriarvamiste seas talaar võrdlemisi kõige suuremat poolehoidu leidis, on kohtunikkude vormiülikonnaks võetud must talaar baretiga.

Advokatuurile on katseks määratud endine frakkülikond, mis meie kohtutegelastel võrdlemisi veel värskelt meeles.

Välja heidetud

on kohtuasutuste hulgast kinnistusjaoskonnad ja notarid, kuna nemad kohtu võimu ei teosta ega kohtuvõimudele selles töös abiks ei ole.

Nende asutamise ja tegutsemise eeskirjad on eriseaduses.

Juurde on võetud

uus 19. peatükk, mis reguleerib seda, kellel on õigus kohtuasutustes omi kohtuasju ajada. Uudisena oleks seal advokaadi võtmise kohustus suusõnaliste seletustega esinemiseks kassatsiooni kohtus ja keeld üle kahe advokaadi korraga välja saata. (§§ 245—249.)

Advokatuur. (§§ 251—304.)

Kõrvale on jäetud vannutatud advokaadi ja tema abi nimetused, kuna vande andmine kaotatakse; katseks on võetud vanema ja noorema advokaadi nimetused, kuni tabavamate nimetuste leidmiseni.

Advokaadiks saamiseks tunnustati vajalikuks vanema kohtuameti kandidaadi staashi, mille tõttu advokatuur läheneks ettevalmistusliselt ja kasvatusliselt magistratuurile.

On katsutud luua kindel seaduslik alus advokaatide üldkoosolekule ja nõukogu tegutsemisele.

Tallinnas, juuni kuul 1928. a.

KOHTUKORRALDUSE SEADUS.

I. PEATÜKK.

Üldmäärused.

§ 1. Kohtuvõimu teostavad jaoskonnakohtud, ringkonnakohtud, kohtukoda ja riigikohus tsiviil-, kriminaal- ja administratiiv kohtupidamise seadustes ning käesolevas seaduses ettenähtud piirides ja korras.

Märkus: Sõjaväe kohtute võim määratakse ära sellekohastes eriseadustes.

(K. a. s. §§ 1, 2; Ven. pr. §§ 1, 2.)

§ 2. Jaoskonnakohus on ainuisiklik, ringkonnakohtud, kohtukoda ja Riigikohus — kollegiaalsed.

(K. a. s. § 3-a.)

§ 3. Jaoskonnakohtute ja ringkonnakohtute võimkond piirdub vastavate jaoskondadega ja ringkondadega, kohtukoja ja riigikohtu võimkond ulatab aga üle terve vabariigi.

(K. a. s. § 4; Ven. pr. § 3.)

§ 4. Eeluurimiste toimetamiseks süüteo asjades on kohtu-uurijad.

(K. a. s. § 6.)

§ 5. Prokuratuuri ülesandeid kohtuasutuste juures teostavad kohtuministri, kui ülemprokuröri, järelvalvel ja juhatusel riigikohtu, kohtukoja ja ringkonna kohtu prokurörid ja nende abid käesolevas seaduses ja tsiviil-, kriminaal- ning administratiiv kohtupidamise seadustes ettenähtud piirides ja korras.

(K. a. s. §§ 8, 9, 124; Saksa Gerichtsverfassungsgesetz § 148; Ven. pr. §§ 7, 8.)

§ 6. Kohtuasutuste juures on kantseleid, arhiivid, kohtuameti kandidaadid, otsustäitjad, kohtukordnikud, ekspertiiskabinet, vanemad ja nooremad advokaadid.

(K. a. s. § 11; Ven. pr. § 9.)

§ 7. Kohtutel, kohtukoja prokuröril, ringkonna kohtu prokuröridel ja nende abidel, kohtu-uurijatel, kohtu ekspertiiskabinetil, otsustäitjatel ja kohtukordnikudel on pitsar, millel vastava asutuse või ametniku nimetus on tähendatud. Juhtnöörid pitsarite suuruse, pealkirja, tarvitamise ja hoidmise korra kohta annab kohtuminister.

(Uus.)

II. PEATÜKK.

Jaoskonnakohtud.

§ 8. Jaoskonnakohus tegutseb oma jaoskonna piirides. Jaoskonna piirid ja jaoskonnakohtute asupaigad määrab kohtuminister vastava ringkonnakohtu üldkogu ettepanekul, sellest Riigi Teatajas kuulutades. Jaoskonnakohtute arv iga ringkonnakohtu piirkonnas on ette nähtud § 188 lisas.

(K. a. s. §§ 12, 13, 14, 14¹, 15, 16, 565, 567, 569; Ven. pr. § 31.)

§ 9. Jaoskonnakohtuniku puudumisel või äraolekul täidab tema aset naabrijaoskonna jaoskonna-

kohtunik või lisakohtunik ringkonnakohtu üldkogu määramisel.

(K. a. s. § 570; Ven. pr. §§ 35, 36.)

§ 10. Ringkonnakohtu üldkogu võib mõne jaoskonnakohtu peale panna teatava liigi asjade arutamise, mis terves kohturingkonnas või mõnes tema osas tekivad, sellest Riigi Teatajas kuulutades.

Lisakohtunikke võib ringkonnakohtu üldkogu määrata abiks nendesse jaoskonnakohtutesse, kes kohtuasjadega liiga koormatud on.

(K. a. s. § 451.)

§ 11. Kohtuasjade arutamisel ja otsustamisel, samuti ka muude kohtuniku peale pandud ülesannete täitmisel tegutsevad jaoskonnakohtunikud ja lisakohtunikud ühesuguste õigustega ja teostavad ühesugust võimu.

(K. a. s. § 66.)

III. PEATÜKK.

Ringkonnakohtud.

§ 12. Ringkonnakohtud on Tallinnas, Tartus, Rakveres ja Viljandis.

Tallinna ringkonnakohtu piirkonda kuuluvad Harju, Lääne ja Saare maakonnad, Tartu ringkonnakohtu piirkonda — Tartu, Valga, Võru ja Petseri maakonnad, Rakvere ringkonnakohtu piirkonda — Viru ja Järva maakonnad ning Viljandi ringkonnakohtu piirkonda — Viljandi ja Pärnu maakonnad, ühes vastavates maakondades olevate linnadega.

(K. a. s. § 77; Ven. pr. § 11.)

§ 13. Ringkonnakohus koosneb kohtu esimehest ning liigetest ja võib jaguneda osakondadesse kas arutatavate asjade iseloomu või liikide või nende territoriaalse jaotuse kohaselt.

Osakondade arv igas ringkonnakohtus on ette nähtud § 188 lisas.

(K. a. s. §§ 77, 78, 80; Ven. pr. § 12.)

§ 14. Kui ringkonnakohus jaguneb osakondadesse, siis juhatab ühte osakonda alaliselt kohtu esimees, kuna teiste osakondade alalisteks juhatajateks on osakondade esimehed.

(K. a. s. §§ 78, 78¹; Ven. pr. §§ 12, 14.)

§ 15. Ringkonnakohtu esimehe puudumisel või äraolekul täidab tema aset kohtu esimehe kohuste täitmisel vanem kohalolev osakonna esimees, osakonna esimehe kohuste täitmisel aga vanem kohalolev sama osakonna liige. Osakonna esimehe puudumisel või äraolekul täidab tema kohuseid vanem kohalolev sama osakonna liige.

Juhtumusel, kui osakondade esimehi kohal ei ole, täidab ringkonnakohtu esimehe aset kohtu esimehe kohuste täitmisel vanem kohalolev kohtu liige.

(K. a. s. § 78³; Ven. pr. § 15.)

§ 16. Ringkonnakohtu liikmed määratakse osakondadesse ja paigutatakse ühest osakonnast teise kohtu üldkogu poolt, kusjuures võimalust mööda arvesse võetakse kohtu liigete eneste sellekohaseid soove.

(K. a. s. § 78⁵; Ven. pr. § 16.)

§ 17. Iga ringkonnakohtu juure kuuluvad kohtu-uurijad, kellede vahel töö jaotamiseks kohtu ringkond jagatakse jaoskondadeks. Peale jaoskonna kohtu-uurijate võib ringkonnakohtute juures olla § 188 lisas ette nähtud arv kohtu-uurijaid tähtsamate asjade jaoks, kes võtavad eeluurimisi oma toimetusele kas kohtukoja prokuröri või ringkonnakohtu prokuröri ettepanekul, või kr. kp. s. ette nähtud juhtumustel ka kohtukoja või ringkonnakohtu määramisel.

(K. a. s. §§ 79, 79¹.)

§ 18. Kohtu-uuriija puudumisel või äraolekul täidab tema aset naabrijaoskonna kohtu-uuriija või vanem kohtuameti kandidaat ringkonnakohtu üldkogu määramisel.

Vajaduse korral võib ringkonnakohtu üldkogu määrata vanemaid kohtuameti kandidaate jaoskonna kohtu-uuriijate juure õigusega iseseisvalt eeluurimisi toimetada neis asjus, mis kohtu-uuriija tema kätte usaldab.

(K. a. s. § 415-a.)

§ 19. Kohtuministril on õigus tema poolt ära määratava aja peale komandeerida tähtsamate asjade ja jaoskonna kohtu-uuriijaid ühest ringkonnakohtu ringkonnast teise eeluurimiste toimetamiseks ühistel alustel tähtsamate asjade kohtu-uuriijatega.

(K. a. s. § 80 märkus 1.)

§ 20. Kohtu-uuriijate asupaigad ja nende jaoskondade piirid määrab kohtuminister vastava ringkonnakohtu üldkogu ettepanekul, sellest Riigi Teatajas kuulutades.

(K. a. s. §§ 80, 811; Ven. pr. § 30.)

§ 21. Ringkonnakohtu esimeeste, osakonna esimeeste, liigete ja kohtu-uuriijate arv määratakse § 188 lisas.

(K. a. s. § 80; Ven. pr. § 30.)

IV. PEATÜKK.

Kohtukoda.

§ 22. Kohtukoja asukoht on Tallinnas.

(K. a. s. § 110; Ven. pr. § 41.)

§ 23. Kohtukoda jaguneb arutatavate asjade iseloomu kohaselt tsiviil- ja kriminaal osakondadesse. Iga osakond koosneb esimehest ja liigetest. Üks

osakondade esimeestest on ühtlasi kohtukoja esimees, keda selleks nimetab Riigikohus.

Osakondade arv ja liigete arv igas osakonnas on ette nähtud § 188 lisas.

(K. a. s. §§ 111, 112 ja 113; Ven. pr. §§ 42, 43.)

§ 24. Kohtukoja esimehe puudumisel või äraolekul täidab tema aset kohtukoja esimehe kohuste täitmises vanem kohalolev osakonna esimees, osakonna esimehe kohuste täitmises aga vanem kohalolev sama osakonna liige.

Osakonna esimehe aset tema puudumisel või äraolekul täidab vanem kohalolev sama osakonna liige.

Juhtumusel, kui osakondade esimehi kohal ei ole, täidab kohtukoja esimehe aset kohtukoja esimehe kohuste täitmises vanem kohalolev kohtukoja liige.

(K. a. s. § 113; Ven. pr. § 44.)

V. PEATÜKK.

Riigikohus.

§ 25. Riigikohtu asukoht on Tallinnas.

(K. a. s. § 115; Rgk. s. § 22.)

§ 26. Riigikohus jaguneb arutatavate asjade iseloomu kohaselt tsiviil, kriminaal ja administratiiv osakondadesse.

Peale selle moodustatakse § 85 ette nähtud liigi asjade jaoks riigikohtu erikoosolek.

(K. a. s. § 114; Rgk. s. § 6.)

§ 27. Riigikohus koosneb riigikohtu esimehest, osakondade esimeestest ja liigetest.

Riigikohtu erikoosoleku koosseisu kuuluvad: eesistujana — riigikohtu esimees või tema asetäitja, liigetena — riigikohtu osakondade esimehed või

nende asetäitjad, kaks Riigikogu ja üks Vabariigi Valitsuse liige, kes selleks Riigikogu poolt valitakse.

Osakondade arv ja liigete arv igas osakonnas on ette nähtud § 188 lisas.

(K. a. s. § 118; Ven. pr. § 54.)

§ 28. Riigikohtu esimehe puudumisel või äraolekul täidab tema aset vanem kohalolev osakonna esimees. Osakonna esimehe puudumisel või äraolekul täidab tema aset vanem kohalolev sama osakonna liige.

(Uus.)

VI. PEATÜKK.

Prokuratuur.

§ 29. Riigikohtu, kohtukoja ja iga ringkonna-kohtu juures asub eriline prokurör ühes abidega; prokuröri abide arv on ette nähtud § 188 lisas.

(K. a. s. § 125; prok. korr.

§§ 3—6; Ven. pr. §§ 98, 99, 100.)

§ 30. Töö jaotuse ringkonnakohtu prokuröri abide vahel määrab kohtukoja prokurör ringkonnakohtu prokuröri ettepanekul.

(K. a. s. § 126; Ven. pr. § 104.)

§ 31. Kohtuministril on õigus tarviduse korral ringkonnakohtu prokuröri abisi ajutiselt ühest kohturingkonnast teise paigutada.

(K. a. s. § 125 märkus; Ven. pr. § 105.)

§ 32. Prokuröri abid tegutsevad vastava prokuröri juhatusel; ringkonnakohtu prokurörid alistuvad kohtukoja prokurörile, viimane aga, samuti ka riigikohtu prokurör vahendita kohtuministrile.

(K. a. s. § 129; Ven. pr. § 106.)

§ 33. Arvamiste avaldamisel kohtule arutamisel olevate asjade kohta tegutsevad prokuratuuri esitajad ainult maksvate seaduste ja oma veendumuse järgi.

(K. a. s. § 130; Ven. pr. § 107.)

§ 34. Igas ametalases asjas võib prokurör oma abi asendada, võttes oma peale vastutuse selle asja eest. Kohtukoja prokurör võib võtta oma peale või panna oma abide peale temale alistuvate prokuratuuri esitajate kohuste täitmise.

(K. a. s. § 131; Ven. pr. § 108.)

§ 35. Prokuröri äraolekul täidab tema aset üks tema abi, kas prokuröri enese määramisel või vanuse järgi. Prokuröri puudumisel täidab tema aset vanem kohalolev prokuröri abi.

(K. a. s. § 132; Ven. pr. § 109.)

§ 36. Prokuröri abi puudumisel või äraolekul paneb prokurör tema kohuste täitmise teise prokuröri abi peale.

Ringkonnakohtu prokuröri ettepanekul võib kohtukoja prokurör kokkuleppel kohtukoja esimehega panna puuduva või äraolija ringkonnakohtu prokuröri abi kohuste täitmise ka mõne vanema kohtuameti kandidaadi peale.

(K. a. s. §§ 133, 415⁴; Ven. pr. § 110.)

§ 37. Kohtuministril on õigus tarviduse korral ülesandeks teha igale kõrgemale prokuratuuri esitajale kõiksuguseid alamate prokuratuuri esitajate kohuseid täita ka väljaspool seda ringkonda, kus nemad teenistuses seisavad; samuti võib kohtuminister panna riigikohtu prokuröri abi kohuste täitmise kohtukoja prokuröri abide või ringkonnakohtu prokuröri peale, kohtukoja prokuröri abi kohuste täitmise ringkonnakohtu prokuröri või tema abide peale.

(K. a. s. § 131; Ven. pr. § 111.)

§ 38. Prokuratuuri esitajate peale pannakse peale kohtuasjadega seotud kohuste ka teised ülesanded,

mis sellekohastes eriseadustes on ära tähendatud. Kui nende ülesannete täitmisel prokuratuuri esitajad tähele panevad olulisi kõrvale kaldumisi seaduslikust korrast, siis peavad nad sellest alluvuse korrast ette kandma kohtuministrile, kui ülemprokurörile.

(Ven. pr. § 112.)

§ 39. Kui kohtuasja otsustamisel ilmsiks tuleb seaduse puudulikkus ja prokurör arwab tarvilikuks üles võtta küsimust seaduse täiendamise kohta, siis kannab ta sellest ette alistuvuse korrast kohtuministrile.

(Ven. pr. § 113; K. a. s. § 136.)

§ 40. Kord, mille järgi prokuratuur tegutseb seadustega tema peale pandud kohuste täitmisel, määratakse kohtuministri, kui ülemprokurööri poolt väljaantavas kodukorrast.

(Ven. pr. § 114.)

VII. PEATÜKK.

Kohtuasutuste kantseleid ja arhiivid.

§ 41. Kohtute ja prokuröride juures on kantseleid, mis koosnevad sekretäridest, nende abidest, kantseleiametnikkudest ning vabateenijatest, kelle arv on ette nähtud § 188 lisas.

Kantseleiametnikkude hulka kuuluvad ka raamatupidajad, arveametnikud ja registraatorid.

(K. a. s. §§ 452, 59-a, 134, 120; Rgk. s. § 12; Ven. pr. §§ 115, 118, 119, 120.)

§ 42. Riigikohtu, kohtukoja ja ringkonnakohtute juures on arhiivid vastavate kohtuasutuste ja prokuratuuride jaoks arhivaaride või selleks eriti määrata-

vate kantseleiametnikkude juhatusel, kelle arv on ette nähtud § 188 lisas.

Arhivaalide arhiividesse andmise, hoidmise ja tarvitamise korra määrab kohtuminister.

(K. a. s. § 121; Ven. pr. §§ 122, 123.)

VIII. PEATÜKK.

Kohtuameti kandidaadid.

§ 43. Kohtuameti kandidaadid kuuluvad kohtukoja juure; nad jagunevad vanemateks ja nooremateks.

(Ven. pr. § 125; K. a. s. § 407.)

§ 44. Kohtuameti kandidaadid, kes teenivad § 188 lisas ettenähtud kandidaatide kohtadel, nimetatakse määrasteks; kandidaadid aga, kes nendele kohtadele ei ole määratud, ülemäärasteks.

(Uus.)

§ 45. Kohtukoja esimees, kokkuleppel kohtukoja prokuröriaga, komandeerib kohtuameti kandidaadid kohtu ja prokuratuuri tegevusalaga tutvumiseks ringkonnakohtute esimeeste käsutusse või määrab neid kohtukoja või kohtukoja prokuröri kantseleisse.

(Uus.)

§ 46. Ringkonnakohtu esimees, kokkuleppel ringkonnakohtu prokuröriaga, määrab kohtuameti kandidaadid, kes tema käsutusse komandeeritud, kas ringkonnakohtu või ringkonnakohtu prokuröri kantseleisse, jaoskonna kohtuniku, prokuröri abi või kohtuuriija juure.

(Ven. pr. §§ 127, 129; K. a. s. §§ 414-a, 588.)

§ 47. Ringkonnakohtu juure komandeeritud kohtuameti kandidaatide tegevust juhivad ringkonnakohtu esimees ja prokurör.

Kohtukoja või kohtukoja prokuröri kantseleisse määratud kohtuameti kandidaatide tegevust juhivad kohtukoja esimees ja prokurör.

Kõikide kohtuameti kandidaatide tegevuse üldjuhtimine kuulub kohtukoja esimehele ja kohtukoja prokuröridele.

(Ven. pr. § 126; K. a. s. § 413.)

§ 48. Kohtuministri või Riigikohtu esimehe nõudmisel komandeerib kohtukoja esimees vanemaid kohtuameti kandidaate kohtuministri või riigikohtu esimehe käsutusse.

(Ven. pr. § 129; K. a. s. § 4171.)

IX. PEATÜKK.

Otsustäitjad.

§ 49. Iga ringkonnakohtu juure kuulub käesoleva seaduse § 188 lisas ette nähtud arv otsustäitjaid, kelle ülesandeks on kohtuotsuste ja -määruste täitmine.

(K. a. s. §§ 60, 297, 298, 322; Ven. pr. §§ 132, 136.)

§ 50. Kahjude katteks, mis võivad tekkida otsustäitja ebaõigest tegevusest, maksavad otsustäitjad kautsjoni 2000 kr.

Veerand kautsjoni nõutakse sisse otsustäitja ametisse astumisel, kuna ülejääv osa kaetakse 25% lise mahaarvamise teel neist summadest, mis § 54 alusel otsustäitjale välja maksetakse.

Kautsjoniks võetakse sularaha, riiklikke väärt-pabereid või neid eraasutuse väärt-pabereid, mis on kohtuministri poolt kokkuleppel rahaministriga kautsjonikõlbulikuks tunnustatud; riiklikud ja eraasutuste väärt-paberid võetakse kautsjoniks selle kursiga, mis rahaministri poolt iga poolaasta peale ette määratakse.

(K. a. s. § 302.)

§ 51. Kui otsustäitja kautsjon on täielt või osalt ära tarvitatud kahjude katmiseks, siis tagandatakse see otsustäitja ametikohuste täitmiselt kuni kautsjoni asendamiseni endises suuruses; kui otsustäitja ei ole ühe kuu kestel, arvates tagandamise päevast, kautsjoni endises suuruses asendanud, siis loetakse ta ametist loobunuks ja vabastatakse sellest ilma palveta.

(K. a. s. § 332.)

§ 52. Peale § 188 lisas ettenähtud palga saavad otsustäitjad teenistuskohuste täitmise eest eritasu, sõidukulud ja päevarahad käesoleva paragrahvi lisas ette nähtud alustel.

(K. a. s. §§ 61, 611, 312, 313.)

§ 53. Eelmises (52) paragrahvis ettenähtud summadest jäävad sõidukulud ja päevarahad vastava otsustäitja omanduseks, kuna eritasu summad loetakse kõikide otsustäitjate ühiseks omanduseks ja kantakse hiljemalt kahe nädali kestel arvates sissenõudmise päevast, kohtukoja deposiiti jagamiseks kohtukoja üldkogu otsusega otsustäitjate vahel vähemalt üks kord iga kolme kuu sees järgmise paragrahvi eeskirjade järgi.

(K. a. s. §§ 611, 314.)

§ 54. Eritasu üldsumma jagamise teel otsustäitjate üldarvu peale saavutatud keskmisest summast arvatakse välja ülemmäär, mis on poolteist korda suurem, ja alammäär, mis on kaks korda väiksem keskmisest summast.

Otsustäitjale, kelle poolt sissenõutud eritasu summa ei ole alla alammäära ja üle ülemmäära, määratakse väljaandmisele sama eritasu summa.

Otsustäitjale, kelle poolt sissenõutud eritasu summa on ülemmäärast suurem, määratakse väljaandmisele ülemmäärale vastav summa.

Sellest jagamisest ülejääv eritasu summa jagatakse ühetasaselt nende otsustäitjate vahel, kelle

poolt sissenõutud eritasu summad on alammäärast vähemad, piirdudes selle alammääraga.

Juhtumise korral sellest veel ülejääv eritasu summa jagatakse täiendavalt otsustäitjate vahel, kohtukoja üldkogu äranägemise järgi.

(Uus.)

§ 55. Otsustäitjate asupaigad ja nende jaoskondade piirid määrab kohtuminister vastava ringkonna kohtu ettepanekul, sellest Riigi Teatajas kuulutades.

(Ven. pr. §§ 133, 134; K. a. s. §§ 305, 306.)

§ 56. Otsustäitjale on keelatud oma peale võtta teenistusalaseid toimetusi, mis puudutavad teda ennast, tema naist, sugulasi kuni neljandama ja hõimlasi kuni teise astmeni kaasaarvatult.

(Ven. pr. § 137; K. a. s. § 324.)

§ 57. Vastuhakkamise korral on otsustäitja õigustatud abi nõudma kohaliselt politseilt. Äärmistel juhtumistel võib otsustäitja samaks otstarbeks nõuda kaitseväge abi sellekohastes eriseadustes ette nähtud korras.

(Ven. pr. § 138; K. a. s. § 316;

R. T. nr. 33/34 — 1923. a. s. nr. 30, § 5.)

§ 58. Otsustäitjale vastuhakkamise, tema isiku kallal vägivalda tarvitamise või tema teotamise puhul teenistuskohuste täitmisel seab ta vastava protokoll kokku, millele kirjutavad alla ka tunnistajad ja politsei võimu esitajad, kui nad selle juures viibisid. Protokoll saadab otsustäitja vastava prokuröri korraldusse.

(Ven. pr. § 139; K. a. s. §§ 317, 318.)

§ 59. Eelmise § 58 korras seab otsustäitja protokoll kokku ja saadab selle vastavale prokuröri ka juhtumusel, kui politsei võim ei anna temale nõutud abi.

(Ven. pr. § 140; K. a. s. § 319.)

§ 60. Otsustäitjad kannavad ametikohuste täitmisel erilist ametimärki, mille kuju määrab kohtuminister.

(K. a. s. § 304 p. 2.)

X. PEATÜKK.

Kohtukordnikud.

§ 61. Kohtukordnikke on riigikohtu, kohtukoja ja ringkonnakohtute juures käesoleva seaduse § 188 lisas ettenähtud arvul.

(Ven. pr. § 144; K. a. s. 3521.)

§ 62. Kohtukordnikkude peale pannakse kohtu esimehe korraldusel korrapidamine kohtuistungitel, samuti ka kohtukutsete ja teiste paberite kättetoimetamine tsiviil, kriminaal ja administratiiv kohtupidamise seadustes ettenähtud juhtumustel.

(Ven. pr. § 145; K. a. s. § 3521.)

§ 63. Peale § 188 lisas ettenähtud palga saavad kohtukordnikud teenistuskohuste täitmise eest eritasu käesoleva paragrahvi lisas ette nähtud alustel.

(K. a. s. § 3522.)

XI. PEATÜKK.

Kohtu ekspertiiskabinett.

§ 64. Kohtukoja prokuröri juures asub kohtu ekspertiiskabinett, kelle ülesandeks on kriminaal, tsiviil või administratiiv kohtu asjades tekkinud küsimuste lahendamine keemiliste või mikroskoobiliste analüüside või daktiloskoobiliste, fotograafiliste, grafoloogiliste ja muude teadusliste võtete abil, väljaarvatud need küsimused, mida lahendatakse kohtulik-arstiteadusliste ekspertiiside abil.

(K. a. s. § 4291.)

§ 65. Kohtu ekspertiiskabinett koosneb juhatajast, tema abidest ja teistest abijõududest, kellede arv on ette nähtud § 188 lisas.

(K. a. s. § 4292.)

§ 66. Juhtumustel, kui vaja on ekspertiis-kabineti poolt ekspertiisi toimetada või tähtsamatel korradel ka eeluurimisvõimudele abi anda, pöörduvad vastavad kohtuvõimud sellekohaste nõudmistega kohtukoja prokuröri poole.

(K. a. s. § 4294.)

XII. PEATÜKK.

Kohtute sisemine korraldus.

1. jaotus.

Kohtute istungid.

§ 67. Jaoskonnakohus peab istungid asjade arutamiseks harilikult oma alalises asupaigas, kuid ringkonnakohtu üldkogu määramisel võib ta asju arutada ka teistes tema jaoskonna piirides olevates kohtades.

(Ven. pr. § 161; K. a. s. § 41-a.)

§ 68. Ringkonnakohus peab istungid oma alalises asupaigas, kuid asjade arutamiseks võidakse pidada kohtuistungid ka teistes sama kohturingkonda kuuluvates kohtades, kus juures istungite kohad ja aeg iga aasta peale ette määratakse kohtuministri poolt ringkonnakohtu üldkogu ettepanekul. Peale selle võidakse kriminaal asjus kohtuistungid pidada ka kuriteo kordasaatmise kohal kohtu sellekohase määruse põhjal, millest kohtuministrile teatatakse.

(K. a. s. § 138; Ven. pr. § 162.)

§ 69. Kohtukoda peab istungid oma alalises asupaigas, kuid kriminaal asjade arutamiseks võidakse tarviduse korral kohtuistungid pidada ka teistes kohtades kohtukoja sellekohaste määruste põhjal.

(K. a. s. § 138¹; Ven. pr. § 165.)

§ 70. Riigikohus peab istungid oma alalises asupaigas, kuid kriminaal asjades, mida Riigikohus arutab sisuliselt esimese või teise astme kohtuna, võidakse tarviduse korral istungid pidada ka teistes kohtades riigikohtu sellekohaste määruste põhjal.

(Ven. pr. § 166.)

§ 71. Kollegiaal kohtutes moodustatavad istungid on:

1) kohtuistungid või korraldavad istungid osakondades;

2) distsiplinaar kambri istungid ja

3) kõikide osakondade üldkogu istungid.

Jaoskonnakohus peab ainult kohtuistungid; küsimusi, mis kollegiaal kohtutes arutatakse korraldaval või üldkogu istungil, lahendab jaoskonnakohus ilma istungi pidamata.

(Ven. pr. §§ 167, 183; K. a. s. § 150.)

§ 72. Ringkonnakohtu ja kohtukoja istungid osakondades peavad koosnema vähemalt kolmest kohtunikust, nende hulgas ka juhataja.

(K. a. s. § 140; Ven. pr. § 168.)

§ 73. Riigikohtu osakondade kohtu- kui ka korraldavad istungid koosnevad osakonna juhatajast ja vähemalt kahest liikmest.

Kui mõne asja arutamisel osakonnas tekivad põhimõttelist laadi küsimused või lahkarvamised seaduse seletamise kohta, siis antakse see asi arutamiseks samale osakonnale suurendatud koosseisus, kui seda nõuab istungi juhataja, mõni liige või prokurör.

Osakond suurendatud koosseisus koosneb täiest osakonna alalisest koosseisust, kui selle alaline koosseis aga vähem on kui 5 liiget, siis vähemalt viiest liikmest, kus juures osakonna alaline koosseis täiendatakse üldkogu poolt seks otstarbeks iga aasta valitavate liikmetega.

Eeltähendatud osakonna suurendatud koosseisu arutusele kuuluvais asjus avaldab prokurör kirjalikult oma arvamise hiljemalt üks päev enne kohtu istungit.

(K. a. s. § 140¹; Ven. pr. § 174.)

§ 74. Juhtumusel, kui istungi moodustamiseks kohalolevaid osakonna liikmeid ei jatku, võib kohtu esimees istungi koosseisu täiendamiseks kutsuda teisest sama kohtu osakonnast vabaoleva liikme. Kui võimalik ei ole sellel viisil koosseisu täiendada, siis kutsutakse ringkonnakohtu kui esimese astme kriminaal kohtu istungile üks kohalik kohtu-uurija, muidu aga üks kohalik jaoskonnakohtunik, kohtukoja istungile üks vaba olev ringkonnakohtu liige vastavast osakonnast ringkonnakohtu esimehe määramisel ja riigikohtu istungile üks kohtukoja liige vastavast osakonnast kohtukoja esimehe määramisel.

(K. a. s. §§ 145, 146-a; Ven. pr. §§ 175, 176; Rgk. s. § 7.)

§ 75. Kohtunik ei või osa võtta istungist nende asjade arutamisel, milles tema eeluurimist on toimeetanud või mille otsustamisest alamas kohtuastmes tema osa on võtnud.

(K. a. s. §§ 146-a, 147; Ven. pr. § 177.)

§ 76. Kohtunik ei või osa võtta nende kriminaal asjade otsustamisest, milles kohtu alla andmise määrused on tehtud tema osavõtmisel.

(Ven. pr. § 178.)

§ 77. Ühest ja samast istungist ei või osa võtta kohtunikud, kes on üksteisega suguluses: otsejoones — astmetest olenemata, külgoontes aga kuni neljanda astmeni, või hõimluses kuni teise astmeni, viimased tähendatud astmed ühes arvatud.

(K. a. s. § 148; Ven. pr. § 179.)

§ 78. Kohtute üldkogu istungist võtavad osa kõik kohalolevad vastava kohtu esimehed ja liikmed. Üldkogu on otsusvõimeline, kui tema istungist osa

võtavad vähemalt kaks kolmandikku kohalolevaid kohtunikke. Ainult niisuguste asjade otsustamiseks, mis edasilükkamist ei kannata, võidakse üldkogu istungid pidada vähemas koosseisus, kus juures aga kohtu iga osakond peab esitatud olema.

Riigikohtu üldkogu istungist ei võta osa Riigikogu poolt riigikohtu erikoosolekusse valitud Riigikogu ja Vabariigi Valitsuse liikmed.

(K. a. s. § 161; Ven. pr. § 181.)

§ 79. Kohtu istungil viibib vähemalt üks prokuratuuri esitaja. Nende asjade arutamisel, milles kriminaal, tsiviil ja administratiiv kohtupidamise seaduste järgi prokuröri arvamise avaldamist tarvis ei ole, oleneb prokuratuuri esitaja viibimine kohtuistungil tema äranägemisest.

(K. a. s. § 141; Ven. pr. § 182.)

§ 80. Kohtuistungid peetakse kriminaal, tsiviil ja administratiiv asjade arutamiseks.

(Ven. pr. § 184.)

§ 81. Korraldavad istungid peetakse nende asjade ja küsimuste arutamiseks, mille otsustamist kohtuistungitel, distsiplinaar kambri, kohtute üldkogu või riigikohtu erikoosoleku istungitel kriminaal, tsiviil ja administratiiv kohtupidamise seadused ja käesolev seadus ei nõua.

(Ven. pr. § 185.)

§ 82. Distsiplinaar kambri istungid peetakse käesolevas seaduses ettenähtud distsiplinaar asjade arutamiseks.

(Ven. pr. § 186; K. a. s. § 160 p. 6.)

§ 83. Kohtu kõikide osakondade üldkogu istungid peetakse:

1) korralduste ärakuulamiseks, mis puudutavad vastavat kohtuasutust või kohtuasutusi üldse;

2) kohtunikudelt ja kohtu-uurijatelt ametitõutuse võtmiseks (§ 168);

3) suvise vaheaja jaotamiseks kohtunikkude vahel (§ 126);

4) kohtunikkude ja kohtu-uurijate puhkusele lubamiseks (§ 183 pp. 1 ja 2);

5) aasta aruannete läbivaatamiseks kohtutegevuse kohta ja alistuvatest kohtuasutustest saadud aruannete ärakuulamiseks (§§ 115—118);

6) küsimuste arutamiseks, mis puutuvad kohtuametites olevate isikute teenistusest vabastamisesse § 172 alusel;

7) küsimuste arutamiseks, mis puutuvad järelvalvesse kohtuasutuste ja kohtuametites olevate isikute tegevuse üle;

8) kohtu esitajate määramiseks teistesse asutustesse seaduses ettenähtud juhtumustel;

9) kõikide nende kohtu esimehe võimkonda kuuluvate küsimuste otsustamiseks, mis ta asja tähtsuse pärast tarvilikuks leiab üldkogu otsustamisele anda;

10) ka muude asjade ja küsimuste otsustamiseks, mille arutamine on käesoleva seadusega või kriminaal, tsiviil või administratiiv kohtupidamise seadustega või mõne muu seadusega antud üldkogu võimkonda.

(K. a. s. § 160; Ven. pr. §§ 186, 189.)

§ 84. Peale eelmises (83) paragrahvis ettenähtud juhtumuste peetakse kohtu kõikide osakondade üldkogu istungid:

A. Ringkonnakohtus:

1) kandidaatide ülesseadmiseks vabaks saanud ringkonnakohtu liigete, jaoskonnakohtunikkude, kohtu-uurijate, lisakohtunikkude kohtadele;

2) korralduste tegemiseks, mis on ette nähtud §§ 9, 10 ja 18;

3) kohtuliigete määramiseks osakondadesse ja nende ümberpaigutamiseks ühest osakonnast teise (§ 16);

4) kavade kokkuseadmiseks kohturingkonna jaotamise kohta jaoskonnakohtu, kohtu-uuri ja otsustäitja jaoskonnadesse ning jaoskonnakohtute, kohtu-uurijate ja otsustäitjate asupaikade määramise kohta (§§ 8, 20 ja 55);

5) liigete valimiseks otsustäitjate eksamineerimise komisjoni (§ 154).

B. Kohtukoja s:

6) kandidaatide ülesseadmiseks kohtukoja liigete, ringkonnakohtu esimeeste ja ringkonnakohtu osakonna esimeeste kohtadele;

7) liikmete valimiseks kohtuameti kandidaatide eksamineerimise komisjoni (§ 153).

D. Riigikohtus:

8) seaduse mõtte seletamiseks kohtutele ja valitsusasutustele seadustes ettenähtud juhtumustel;

9) arvamiste avaldamiseks Riigikogule esitatavate seaduseelnõude kohta kohtukorralduse ja kohtupidamise korra alal.

(Ven. pr. § 190; K. a. s. § 160.)

§ 85. Riigikohtu erikoosoleku võimkonda kuulub:

1) kohtunikkude ja kohtu-uurijate ametisse nimetamine, ametist vabastamine ja ümberpaigutamine, samuti puhkusele lubamine palgaga üle ühe kuu kuni kuue kuuni;

2) kohtumõistmine Vabariigi Valitsuse liigete, kaitseväge ülemjuhataja, riigikontrolöri, riigikohtunikkude ja Vabariigi välissaadikute ametalastes süüteoasjus;

3) revisjonikaebuste lahendamine erilistel krim. kohtup. seaduses ettenähtud juhtumustel;

4) üldine valve kõikide kohtuasutuste ja ametnikkude järele, peale prokuratuuri;

5) distsiplinaar asjade otsustamine Vabariigi Valitsuse liigete, kaitseväge ülemjuhataja, riigi-

kontrolöri, riigikohtunikkude ja Vabariigi välissaadikute ametalastes süüteoasjus;

6) kohtute kodukorra läbivaatamine ja kinnitamine.

(Uus. Rgk. s. § 18 p. b.)

§ 86. Kohtuistungid peetakse avalikult peale kohtupidamise seadustes ettenähtud erandite.

Kohtute üldkogu ja korraldavad istungid on kinnised peale käesolevas seaduses ja kohtupidamise seadustes ettenähtud erandite.

(Ven. pr. §§ 191—194; K. a. s. §§ 152, 153, 161, 281.)

§ 87. Kohtuistungil peab olema vastava osakonna sekretär või tema abi, või kohtu esimehe määramisel sekretäri asetäitja. Korraldavatele istungitele, samuti ka üldkogu, distsiplinaar kambri ja riigikohtu erikoosoleku istungitele kutsutakse sekretär või tema asetäitja istungi juhataja poolt vajaduse järgi.

(K. a. s. §§ 163, 164; Ven. pr. §§ 210, 211.)

§ 88. Istungeid avab, juhatab ja lõpetab kohtu esimees, eritoimetusel nende toimetamiseks käsutatud kohtu liige ja jaoskonnakohtus vastav jaoskonnakohtunik. Kui kohtu esimees istungist osa ei võta, siis täidab tema aset kõigi esimehe ameti õiguste ja kohustega vanem istungist osavõtja osakonna esimees, kui aga osakonna esimehi istungist osa ei võta, siis vanem osavõtja kohtuasutuse liige.

(K. a. s. § 144; Ven. pr. § 195.)

§ 89. Istungi juhataja (§ 88) valvab selle järele, et istungi ruumis valitseks hea kord ja et asja arutamisel ning otsustamisel kinnipeetaks seaduses ettenähtud korrast.

(K. a. s. § 149; Ven. pr. § 196.)

§ 90. Istungi ajal kollegiaal kohtus on istungi juhataja käsutuses tema korralduste täitmiseks kohtukordnik.

(Ven. pr. § 197; K. a. s. § 143.)

§ 91. Kõrvalised isikud paigutatakse kohtu istungi ruumis eraldi.

(Ven. pr. § 198; K. a. s. § 139.)

§ 92. Kõik kohtu istungi ruumis viibivad isikud peavad endid korralikult ja vaikselt üleval pidama, vastuvaidlemata täites istungi juhataja korraldusi.

(Ven. pr. § 199; K. a. s. § 154.)

§ 93. Kui eelmise (92) paragrahvi määruse rikkumises on süüdi tunnistaja, ekspert või istungi ruumis viibiv kõrvaline isik, siis teeb istungi juhataja temale hoiatuse; kui ta aga seda ei kuula ja rikkumist kordab, siis võib istungi juhataja teda istungi ruumist välja viia lasta või koguni teha korralduse vahi all pidamiseks mitte üle 24 tunni.

(Ven. pr. § 200; K. a. s. §§ 155, 68.)

§ 94. Kui § 92 määrust rikuvad asjaosalised isikud või nende volinikud asja arutamise ajal, siis hoiatab istungi juhataja süüdlast, et korrarikkumise kordumisel teda istungi ruumist eemaldatakse ja asi ilma tema seletuste ärakuulamata otsustatakse. Kui pärast seda korrarikkumine kordub, siis võib istungi juhataja süüdlast istungi ruumist eemaldada lasta.

(Ven. pr. § 201; K. a. s. § 157.)

§ 95. Eelmise (94) paragrahvi määrused tulevad tarvitusele ka sellel juhtumusel, kui asjaosaline või tema volinik tarvitab istungil haavavaid ütelusi oma vastase isiku või tema -era või perekonnaelu kohta või avaldab tema kohta häbistavaid asjaolusid, ilma et seda asja selgitamiseks vaja oleks.

(Ven. pr. § 202; K. a. s. § 158.)

§ 96. Äärmistel juhtumustel, kui võimata on selgitada, kes korrarikkumises süüdi, ja hoiatus ei mõju, võib istungi juhataja kõiki kõrvalisi isikuid istungi ruumist eemaldada lasta.

(Ven. pr. § 203; K. a. s. § 156.)

§ 97. Korra jalule seadmiseks kohtuasutuse istungi ruumis ja kohtu vabaduse ning julgeoleku kaitseks võib istungi juhataja abi nõuda kohalikult politseilt. Äärmistel juhtumustel võib juhataja samaks otstarbeks nõuda kaitseväe abi sellekohastes eriseadustes ettenähtud korras.

(Ven. pr. § 204; K. a. s. § 159.)

§ 98. Iga asja, mis istungil arutusele tuleb, võib istungi juhataja kas ise ette kanda või ettekandmiseks anda ühele kohtuliikmele.

(Ven. pr. § 206.)

§ 99. Kohtuistungitel otsustatakse asjad selles korras, mis on ette nähtud vastavalt tsiviil, administratiiv ja kriminaal kohtupidamise seadustes.

(Ven. pr. § 207.)

§ 100. Kohtute korraldavatel ja üldkogu istungitel, samuti ka Riigikohtu erikoosolekul otsustatakse asjad osavõtjate kohtunikkude häälte enamusega lahtisel hääletamisel. Kui hääled pooleks langevad, siis otsustatakse asi selle arvamise järgi, mille poolt on istungi juhataja.

Kui tekib rohkem kui kaks arvamist ja ühegi arvamise poolt häälte enamust ei ole, siis peavad kohtunikud, kelle arvamise poolt on kõige vähem hääli, juhtumistel aga kui mitmete vähemusse jäänud arvamiste poolt ühe palju hääli on antud, siis need kohtunikud, kelle hulgas on kõige noorem vähemusse jäänud kohtunik, teatama, missugust teiste kohtunikkude poolt avaldatud arvamist igaüks nendest õiglasemaks peab ning peale selle lisatakse nende hääled vastavate arvamiste poolt antud häälte juurde kuni häälte enamuse saavutamiseni.

(Ven. pr. § 208; K. a. s. § 162.)

§ 101. Prokurör ei tohi juures olla, kui kohtunikud nõu peavad otsuse tegemise kohta kohtuistungil arutatavates asjades.

(Ven. pr. § 209; K. a. s. § 142.)

§ 102. Kohtu iga istungi kohta seab sekretär kokku üldise päevakirja, milles ära tähendatakse:

1) istungi alguse ja lõpu aasta, kuupäev ja kellaaeg;

2) istungi koosseisu kuuluvate isikute nimed;

3) missugused asjad sellel istungil otsustatud ja missugused edasi lükatud.

Peale istungi lõppu kirjutavad päevakirjale alla istungi juhataja ja sekretär.

(Ven. pr. § 210; K. a. s. § 163.)

§ 103. Kohtuistungil peetakse peale üldise päevakirja veel erilist protokollu iga arutusel oleva asja kohta tsiviil-, administratiiv- ja kriminaal kohtupidamise seadustes sisalduvate eeskirjade järgi.

Kohtute korraldavatel ja üldkogu istungitel arutusel olevate asjade kohta peetakse erilist protokollu ainult siis, kui asjaosalised isikud istungile ilmuvad, või kui istungil ülekuulatakse tunnistajaid või asjatundjaid.

Protokollile kirjutavad alla kõik istungist osavõtjad kohtunikud ja sekretär.

(Ven. pr. § 211; K. a. s. § 164.)

§ 104. Iga asja või küsimuse kohta, mis otsustatud, seatakse kokku eriline resolutsioon, millele kõik istungist osavõtjad kohtunikud alla kirjutavad. Kui istungil arutusel oleva asja kohta protokollu peetakse, siis võidakse kohtu määrused, mis asja sisulist lahendamist ei sisalda, kirjutada protokollu ilma erilise resolutsiooni kokkuseadmata.

Kui mõni kohtunik asja või küsimuse otsustamisel eriarvamisele jääb, siis peab ta seda ära tähendama kohtu resolutsioonil enne selle allakirjutamist.

(K. a. s. § 164; Krim. kohtup. s.

§§ 786, 787; tsiv. kp. s. § 703.)

§ 105. Kui kohturesolutsioon vajab põhendamist, siis seatakse kokku hiljemalt kahe nädala jook-

sul peale resolutsiooni tegemist eriline põhjendusega kohtuotsus, milles resolutsioon kordub. Kui võimalik on põhjendusega kohtuotsust kokku seada kohe asja või küsimuse otsustamisel, siis erilist resolutsiooni ei kirjutata.

(Tsiv. kp. s. § 713; Kr. kp. s. § 793.)

§ 106. Istungite päevakirjad ja protokollid, samuti kohturesolutsioonid ning otsused ja eeluurimise protokollid ning määrused ei tohi sisaldada väljakraatimise teel tehtud parandusi; muud parandused ning lisandused, mis nendes tehtud, peavad protokollil lõpus enne allakirjutamist eriliselt äratähendatud olema.

(Ven. pr. § 212.)

§ 107. Kohtuistungitel kannavad kohtunikud, prokurörid, sekretärid, vanemad ja nooremad advokaadid ja kohtukordnikud ülikondi, millede kirjeldus sisaldub käesoleva paragrahvi lisas.

(Uus.)

2. jaotus.

Kohtute kodukord.

§ 108. Kohtuasutuste sisemine kord ja asjaajamise viis määratakse kohtute kodukorraga.

(Ven. pr. § 213; K. a. s. § 166.)

§ 109. Kohtute kodukorra kava seab kokku kohtuminister ja paneb selle ette läbivaatamiseks ja kinnitamiseks riigikohtu erikoosolekule.

(Ven. pr. § 214; K. a. s. § 167.)

§ 110. Maksvas kodukorras vajalikkude muudatuste ja täienduste kohta võivad kohtuasutused ettepanekuid teha alistuvuse korras järgmisele kõrgemale kohtuasutusele, kes need ettepanekud peale üldkogu istungil läbivaatamist samas korras edasi

saadab, või tagajärjeta jätab, kuna Riigikohus niisuguste ettepanekutega pöördub kohtuministri poole.

(Ven. pr. § 214; K. a. s. § 167.)

§ 111. Kohtute kodukorra muutmine ja täiendamine sünnib § 109 ettenähtud korras.

(Ven. pr. § 214; K. a. s. § 167.)

§ 112. Riigikohtu poolt kinnitatud kohtute kodukord ja selle muudatused ning täiendused avaldatakse Riigi Teatajas.

(Ven. pr. § 214; K. a. s. § 167.)

§ 113. Kuni kohtute kodukorra kinnitamiseni võidakse samas korras, mis § 109 ette nähtud, maksma panna üksikuid korraldusi kohtute sisemise korra ja asjaajamise viisi kohta.

(K. a. s. § 173 märkus.)

3. jaotus.

Aruandmise kord kohtuasutustes.

§ 114. Iga aasta algul koondatakse kohtuministeriumis kõigi kohtuasutuste aruanded asjade liikumise ja kohtualuste kohta möödunud aastal. Aruannete vormid ja nende esitamise tähtajad määrab kohtuminister, ärakuulates riigikohtu üldkogu arvamise.

(Ven. pr. § 221; K. a. s. § 174.)

§ 115. Jaoskonnakohtud ja kohtu-uurijad esitavad oma aruanded ringkonnakohtu esimehele, kes kokku seab üldise aruande ringkonnakohtu ja viimasele alistuvate jaoskonnakohtute ja kohtu-uurijate tegevuse kohta ning selle aruande peale läbivaatamist ringkonnakohtu üldkogu istungil esitab kohtukoja esimehele.

(Ven. §§ 222, 223; K. a. s. §§ 175, 176, 75.)

§ 116. Kohtukoja esimees seab kokku aruande kohtukoja tegevuse kohta ja selle ning ringkonna-kohtute esimeestelt saadud aruannete põhjal üldise aruande ja esitab viimase peale läbivaatamist kohtukoja üldkogu istungil riigikohtu esimehele.

(Ven. pr. § 224; K. a. s. § 177.)

§ 117. Riigikohtu esimees seab kokku aruande riigikohtu tegevuse kohta ja viimase ning kohtukoja esimehelt saadud aruande põhjal üldise aruande kõigi vabariigi kohtute tegevuse kohta ja saadab selle peale läbivaatamist riigikohtu üldkogu istungil edasi kohtuministrile Riigi Teatajas avaldamiseks.

(Uus.)

§ 118. Kohtute üldkogud, läbivaadates aruandeid, võivad nendele juurde lisada oma seletusi.

Kui aruandest selgub, et mõnesuguse liigi asjade arv või üldine asjade arv on märksa suurenenud või vähenenud või asjade liikumine võrreldes eelmise aastaga on märksa kiirenenud või aeglasmaks muutunud, siis peab kohtu üldkogu aruandele juurde lisama seletuse nende põhjuste kohta, millest need nähtused tingitud.

(Ven. pr. §§ 227, 228; K. a. s. §§ 180, 181.)

§ 119. Ringkonnakohtu prokurör saab oma abidelt aruanded nende tegevuse kohta ja seab kokku nende ning oma tegevuse andmete põhjal üldise aruande, mille esitab kohtukoja prokurörile ühes tarvilikkude seletustega.

(Ven. pr. § 225; K. a. s. § 178.)

§ 120. Ringkonnakohtute prokuröridelt saadud aruannete ja oma tegevuse andmete põhjal seab kohtukoja prokurör kokku üldise aruande, mille ta esitab kohtuministrile ühes tarvilikkude seletustega.

(Ven. pr. § 225; K. a. s. § 178.)

§ 121. Riigikohtu prokuratuuri tegevuse kohta seab aruande kokku riigikohtu prokurör ja esitab selle ühes tarvilikkude seletustega kohtuministrile.

(Uus.)

§ 122. Üldine aruanne kõigi vabariigi kohtuasutuste tegevuse kohta seatakse kokku kohtuministeeriumis ning esitatakse kohtuministri poolt Vabariigi Valitsusele teadmiseks.

(Ven. pr. § 229; K. a. s. § 182.)

§ 123. Kohtud, nii kollegiaalsed, kui ainuisiklised, peavad kokku seadma karistusteateid ja statistilisi andmeid nende poolt kuritegudes või raskest kuritegudes süüdimõistetud isikute kohta ja kõikide tingimisi süüdimõistetute kohta vormi järgi, mille kinnitab kohtuminister, ärakuulates riigikohtu üldkogu arvamise. Karistusteated saadavad kohtu kohtuministeeriumile, statistilised andmed aga riigi statistika keskbüroole kohtuministri poolt kindlaks määratud korras.

(Ven. pr. § 231; K. a. s. §§ 183², 75³.)

§ 124. Kohtuministeerium avaldab karistusteade kokkuvõttes trükis iga möödunud veerandaasta kohta ja saadab nad laiali kohtuasutustele ning politsei organitele käsitamiseks.

(20. V. 1909. a. määrused §§ 14, 15.)

§ 125. Kohtuasutustele sissetulevate rahasummade vastuvõtmine, alalhoidmine, väljaandmine ja arvestamine ning nende kohta aruandmine sünnib korras, mille määrab kohtuminister kokkuleppel rahaministriga ja riigikontrolöriaga.

(Ven. pr. § 232; K. a. s. §§ 183³, 75¹.)

4. jaotus.

Suvine vaheaeg kohtuasutustes.

§ 126. Suvine vaheaeg riigikohtus, kohtukojas ja ringkonnakohtutes kestab iga aasta 1. juunist kuni 1. septembrini. Selle aja kestel on tähendatud kohtute kohtunikkude pool koosseisu vaba teenistuskohuste täitmisest, nimelt üks pool esimese poolteise kuu kestel ja teine pool viimase poolteise kuu kestel, kus juures vaheaja kasutamise järjekorra määrab kohtu üldkogu.

(Ven. pr. §§ 233, 234; K. a. s. §§ 184 ja 185.)

§ 127. Suvise vaheaja kestel määratakse riigikohtus, kohtukojas ja ringkonnakohtutes arutamisele peaasjalikult asjad, mis kiiret lahendamist nõuavad.

(Saksa Gerichtsverfassungsgesetz 202.)

XIII. PEATÜKK.

Kohtuasutuste ja kohtuametnikkude läbikäimine oma vahel ja muude asutustega.

§ 128. Kohtuasutused ja kohtuametnikud käivad läbi nii oma vahel, kui ka muude asutustega ja ametnikkudega vahendita peale järgnevates paragrahvides äratähendatud erandite.

(Ven. pr. § 235; K. a. s. §§ 186, 69.)

§ 129. Kohtuminister käib läbi kohtutega kas nende esimeeste või vastavate prokuröride kaudu või vahendita, kohtutele ettepanekuid tehes.

(Ven. pr. § 236; K. a. s. § 187.)

§ 130. Kohtute juures olevad prokurörid ja nende abid käivad läbi teiste kohtutega nende kohtute juures olevate prokuröride kaudu.

(K. a. s. § 188; Ven. pr. § 237.)

§ 131. Kohtute ja kohtuametnikkude läbikäimine välisriikide kohtutega ning muude asutustega sünnib kohtuministri kaudu läbi välisministeeriumi, kui see vastavates konventsioonides teisiti ei ole korraldatud.

(K. a. s. § 190; Ven. pr. § 239.)

§ 132. Riigikohus, kohtukoda ja ringkonnakohtud annavad nendele alistuvatele kohtutele ja kohtunikudele, samuti ka politsei organitele ettekirjutusi ja saavad nendelt ettekandeid, kuna nad muude asutustega ja ametnikkudega läbi käivad vahekirjadega.

(K. a. s. §§ 192, 193, 194, 70; Ven. pr. §§ 241, 242.)

§ 133. Jaoskonnakohtud, lisakohtunikud ja kohtu-uurijad käivad läbi vahekirjadega oma vahel ja teiste asutustega, peale riigikohtu, kohtukoja ja ringkonnakohtute, kellele nad saadavad ettekandeid.

(Ven. pr. § 243; K. a. s. § 195.)

§ 134. Prokurörid pöörduvad nende kohtute poole, kelle juures nad on, ettekannetega ja saavad nendelt teadaanded.

(Ven. pr. § 244; K. a. s. § 196.)

§ 135. Kohtukoja prokurör ja ringkonnakohtu prokurörid annavad nendele alistuvatele prokuratuuri esitajatele ettekirjutusi ja saavad viimastelt ettekandeid. Ühesugustes ameti astmetes seisvad prokuratuuri esitajad käivad oma vahel läbi vahekirjadega, samuti ka ühe kohturingkonna prokuratuuri esitajad teise kohturingkonna prokuratuuri esitajatega.

Riigikohtu prokurör annab oma abidele ettekirjutusi ja saab nendelt ettekandeid, kuna ta muude prokuratuuri esitajatega läbi käib vahekirjadega.

(Ven. pr. § 245; K. a. s. § 197.)

§ 136. Prokuratuuri esitajad väljendavad politseiorganitele kõik nõudmised kaasabi andmise kohta

juurdluste või eeluurimiste toimetamisel või kohtuotsuste täitmisel ettepanekute vormis.

(Ven. pr. § 246; K. a. s. § 197¹.)

§ 137. Iga kohtuasutus või muu ametiasutus või ametnik, saades teiselt kohtuasutuselt või muult ametiasutuselt või ametnikult seadusliku nõudmise, peab selle viivitamata täitma ja teatama kuhu vaja täitmisest või, kui täitmine võimata, täitmata jätmise põhjustest.

(Ven. pr. § 247; K. a. s. § 198.)

§ 138. Kohtuasutused ja kohtuametnikud, kes õigel ajal teadet ei saa nende seaduslike nõudmiste täitmisest, annavad sellest teada vastavale prokuröridele.

(Ven. pr. § 248; K. a. s. § 199.)

XIV. PEATÜKK.

Kohtuametkonnas teenivate isikute ametisse nimetamine, ametist vabastamine, ümberpaigutamine ja puhkusele lubamine.

1. jaotus.

Ametisse nimetamise tingimused.

§ 139. Kohtuametkonda kuuluvatesse ametitesse võidakse nimetada ainult Eesti Vabariigi kodanikke.

(Ven. pr. § 249; K. a. s. § 200.)

§ 140. Kohtute esimeeste, osakondade esimeeste ja liigete, jaoskonnakohtunikkude, lisakohtunikkude, kohtu-uurijate, prokuröride, prokuröri abide, kohtu ekspertiiskabineti juhataja ja tema abide, kohtute

ja prokuröride sekretäride ning abisekretäride, kohtuameti kandidaatide ja otsustäitjate kohtadele ei võida ametisse nimetada isikuid:

1) kes on kohtu või eeluurimise all kuritegude või raskete kuritegude pärast;

2) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega on süüdi mõistetud raskes kuriteos või niisuguses kuriteos, mille eest seaduse järgi võidakse karistusena määrata vangistust ühes õiguste kaotusega, olgugi et ta karistuse kandmisest on vabanenud kas armuandmise, leppimise või aegumise tõttu;

3) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega on teenistuskohalt tagandatud;

4) kes on välja heidetud advokaatide hulgast;

5) kes kohtuotsusega on tunnustatud maksujõuetuks võlgnikuks;

6) kes on hoolekande all pillamise pärast.

(Ven. pr. § 250; K. a. s. §§ 201, 21;
Krim. seadustik §§ 20, 22 p. 3, 66.)

§ 141. Kohtute esimeeste, osakondade esimeeste ja liigete, jaoskonnakohtunikkude, lisakohtunikkude, kohtu-uurijate, prokuröride ja prokuröri abide kohtadele võidakse ametisse nimetada ainult isikuid, kes on vähemalt 25 aastat vanad ja lõpetanud õigusteaduskonna kursuse kodusel ülikoolis ning selle üle tunnistuse saanud.

Kohtu ekspertiiskabineti juataja ja tema abi kohtadele võidakse ametisse nimetada ainult isikuid, kellel on kõrgem haridus keemia alal, kuid Vabariigi Valitsus võib tarbekorral sellest nõudest erandeid teha.

(K. a. s. §§ 202, 205, 19-a, 429³.)

§ 142. Lisakohtuniku ametisse võidakse nimetada isikuid, kes on ringkonnakohtu, kohtukoja või riigikohtu, samuti ka prokuröride sekretärina või vanema kohtuameti kandidaadina tegutsenud vähe-

malt üks aasta või kes vastab nõuetele, mis üles seatud vanemaks advokaadiks saamiseks.

(Ven. pr. § 251.)

§ 143. Jaoskonnakohtuniku ja kohtu-uuriija ametisse võidakse nimetada isikuid, kes on tegutsenud lisakohtunikuna vähemalt üks aasta või ringkonnakohtu, kohtukoja või riigikohtu, samuti ka prokuröride sekretärina vähemalt kaks aastat või vanema kohtuameti kandidaadina või vanema advokaadina vähemalt kaks aastat.

(Ven. pr. § 251; K. a. s. §§ 202, 205, 204.)

§ 144. Ringkonnakohtu liikme, ringkonnakohtu prokuröri abi ja tähtsamate asjade kohtu-uuriija ametisse võidakse nimetata isikuid, kes on tegutsenud jaoskonnakohtunikuna või kohtu-uurijana vähemalt kaks aastat või vanema advokaadina vähemalt neli aastat.

(Ven. pr. §§ 251, 252; K. a. s. §§ 202, 204.)

§ 145. Ringkonnakohtu esimehe, kohtukoja liikme, ringkonnakohtu osakonna esimehe, ringkonnakohtu prokuröri, riigikohtu prokuröri abi ja kohtukoja prokuröri abi ametitesse võidakse nimetada isikuid, kes on tegutsenud ringkonnakohtu liikmena, ringkonnakohtu prokuröri abina või tähtsamate asjade kohtu-uurijana vähemalt kaks aastat või vanema advokaadina vähemalt kuus aastat.

(Ven. pr. §§ 253, 254, 258; K. a. s. § 206.)

§ 146. Kohtukoja esimehe, kohtukoja osakonna esimehe, riigikohtu prokuröri ja kohtukoja prokuröri ametitesse võidakse nimetada isikuid, kes on tegutsenud ringkonnakohtu esimehena, kohtukoja liikmena, ringkonnakohtu osakonna esimehena, ringkonnakohtu prokurörina, riigikohtu prokuröri abina või kohtukoja prokuröri abina vähemalt kaks aastat või vanema advokaadina vähemalt kaheksa aastat.

(Ven. pr. §§ 255, 258; K. a. s. § 207.)

§ 147. Riigikohtu esimehe, riigikohtu osakonna esimehe ja riigikohtu liikme ametitesse võidakse valida isikuid, kes on tegutsenud ringkonnakohtu esimehena, kohtukoja liikmena, ringkonnakohtu prokurörina, riigikohtu prokuröri abina või kohtukoja prokuröri abina vähemalt kolm aastat või kohtukoja esimehena, kohtukoja osakonna esimehena, riigikohtu prokurörina või kohtukoja prokurörina vähemalt üks aasta või vanema advokaadina vähemalt kümme aastat.

Riigikohtu liikmeks administratiiv osakonda võidakse valida ka isikuid, kes ministri abi või peavalitsuse juhataja kohtadel on tegutsenud vähemalt kuus aastat.

(Ven. pr. §§ 256, 257; K. a. s. §§ 208, 209, Riigikohtu seadus § 2.)

§ 148. Kohtuministrina, kohtuministri abina, kohtuministeeriumi kodifikatsiooni osakonna juhatajana ja selle osakonna liikmena teenitud aeg võetakse arvesse §§ 142—147 järgi nõuetava tegutsemise aja väljaarvamisel kohtukoja liikmena teenitud või vanemaks advokaadiks oldud ajana, kui mainitud ametites teeninud isikud enne nendesse ametitesse nimetamist on tegutsenud kohtu ametites mitte allpool ringkonnakohtu liiget, ringkonnakohtu prokuröri abi või tähtsamate asjade kohtu-uuriijat, või vanema advokaadina.

(Uus.)

§ 149. Ringkonnakohtu, kohtukoja või riigikohtu sekretäriks, samuti ka prokuröride sekretäriks võidakse nimetada isikuid, kes on tegutsenud samade asutuste abisekretärina või vanema kohtuameti kandidaadina vähemalt üks aasta.

(Ven. pr. § 261; K. a. s. § 211.)

§ 150. Ringkonnakohtu, kohtukoja või riigikohtu abisekretäriks, samuti ka prokuröride abisekretäriks

võidakse nimetada isikuid, kes on omandanud vanema kohtuameti kandidaadi kutse.

(Ven. pr. § 261 ; K. a. s. § 211.)

§ 151. Kohtuameti kandidaadid, kes niisugusena on tegutsenud vähemalt kaks aastat ja sellekohasel eksamil ülesnäidanud küllaldasi praktilisi teadmisi ja vilumust iseseisvaks tegutsemiseks kohtu alal, omandavad vanema kohtuameti kandidaadi kutse.

(Ven. pr. § 262 ; K. a. s. § 409.)

§ 152. Otsustäitjate kohtadele võidakse ametisse nimetada isikuid, kellel on täieline keskkooli või sellest kõrgem haridus, kui nad sellekohasel eksamil on üles näidanud küllaldasi teadmisi otsustäitja kohuste täitmiseks.

(Ven. pr. § 263 ; K. a. s. § 299.)

§ 153. Kohtuameti kandidaatide eksamineerimiseks, kes soovivad vanema kohtuameti kandidaadi kutset omandada, moodustatakse kohtukoja juures komisjon, kes koosneb kohtukoja esimehest või tema asetäitjast, kahest kohtukoja liikmest üldkogu määramisel ja kohtukoja prokurörist või tema abist.

(Ven. pr. § 262.)

§ 154. Otsustäitjate kohtadele kandideerivate isikute eksamineerimiseks moodustatakse ringkonna-kohtute juures komisjonid, kes koosnevad ringkonna-kohtu esimehest või tema asetäitjast, kahest kohtu liikmest üldkogu määramisel ja ringkonnakohtu prokurörist või tema abist.

(Ven. pr. § 28.)

§ 155. Kuivõrd käesolevas peatükis ei ole seatud erinõudeid, maksavad kohtuametkonda teenistusse nimetamisel üldised riigiteenistuse seaduses ettenähtud tingimused.

(Ven. pr. §§ 265—267 ; Riigiteen. s. §§ 2—5.)

2. jaotus.

Ametisse nimetamise kord.

§ 156. Kohtuniku või kohtu-uurija ametkoha vabanemisel võivad isikud, kes vabanenud ametkoha nõuetele vastavad, esineda sellekohase sooviavaldusega sellele kohtule, kellest oleneb kandidaatide ettepanek, kahe nädala jooksul, arvates ametkoha vabanemise teate avaldamisest Riigi Teatajas.

Kandidaate esitatakse igale vabanenud ametkohale vähemalt kaks.

(Uus.)

§ 157. Riigikohtu esimehe, osakondade esimehed ja liikmed nimetab ametisse Riigikogu riigikohtu poolt erikoosolekul ette pandud kandidaatide hulgast.

Riigikohtu osakondade esimeeste ja liikmete nimetamisel määratakse ära ka riigikohtu osakond, kus nimetataval tuleb tegutseda.

(Ven. pr. § 278; K. a. s. § 216; Põhis. § 69.)

§ 158. Kandidaadid muudele kohtunikude või kohtu-uurijate ametkohtadele seatakse üles:

1) kohtukoja esimehe ja osakondade esimeeste ametkohtadele — riigikohtu erikoosolekul;

2) kohtukoja liikmete, ringkonnakohtute esimeeste ja osakondade esimeeste ametkohtadele — kohtukoja üldkogu istungil;

3) ringkonnakohtu liikmete, kohtu-uurijate, jaoskonnakohtunikude ja lisakohtunikude ametkohtadele — vastava ringkonnakohtu üldkogu istungil.

(K. a. s. §§ 2151, 212, 213, 560.)

§ 159. Kohtukoja ja ringkonnakohtute esimehed, osakondade esimehed ja liikmed, kohtu-uurijad, jaoskonnakohtunikud ja lisakohtunikud nimetab ametisse riigikohus omal erikoosolekul, kus juures kohtukoja esimehe ja ringkonnakohtute esimeeste kandi-

daatide kohta kuulatakse ära enne nimetamist kohtuministri arvamine.

(K. a. s. §§ 212, 213, 215¹.)

§ 160. Kui § 158 korras ettepannud kandidaadid riigikohtu erikoosolekul ametisse nimetamiseks vajalikku häälteenamust ei saa, siis võib riigikohtu erikoosolek vabanenud ametisse nimetada ametkoha nõuetele vastavaid isikuid erikoosoleku enese poolt ülesseatud kandidaatide hulgast.

(K. a. s. § 215².)

§ 161. Kohtukoja osakondade esimeeste, kohtukoja liigete ja ringkonnakohtu osakondade esimeeste ametisse nimetamisel määratakse ära ka kohtu osakond, kus nimetatul tegutseda tuleb.

(Uus.)

§ 162. Jaoskonnakohtunikkude ja kohtu-uurijate ametisse nimetamisel määratakse ära ka jaoskond, kus nimetatul tegutseda tuleb.

(Uus.)

§ 163. Ringkonnakohtu üldkogu ettepanekud kandidaatide kohta § 158 p. 3 ülesloetud ametkohtadele esitatakse riigikohtule kohtukoja esimehe kaudu, kes ringkonnakohtu poolt ettepannud kandidaatide kohta oma arvamise riigikohtule võib avaldada.

(K. a. s. §§ 214, 215.)

§ 164. Riigikohtu, kohtukoja ja ringkonnakohtu prokurörid ning nende abid, samuti kohtu ekspertiiskabineti juhataja ja tema abid nimetab ametisse Vabariigi Valitsus kohtuministri ettepanekul.

(Sead. prokuratuuri ajutise korralduse kohta § 7; Ven. pr. § 279; K. a. s. §§ 219—222, 429³.)

§ 165. Kohtute ja prokuröride sekretärid, nende abid ja muud kantseleiametnikud ning teenijad, sa-

muti otsustäitjad ning kohtukordnikud nimetab ametisse vastav kohtuesimees, prokurör, jaoskonnakohtunik või kohtu-uuriija.

(Ven. pr. §§ 282, 283, 285, 287;
K. a. s. §§ 218, 223, 454.)

§ 166. Kohtuameti kandidaadid võtab teenistusse kohtukoja esimees kokkuleppel kohtukoja prokuröriga, nimetades neid oma äranägemise järgi kas määrasteks või ülemäärasteks.

(Ven. pr. § 284; K. a. s. § 407.)

§ 167. Isikud, kes on nimetatud ametisse kohtuametikonnas, peavad teenistusse ilmuma mitte hiljem kui kaks nädalat pärast teate saamist ametisse nimetamise kohta.

(Ven. pr. § 289; K. a. s. § 224.)

§ 168. Isikud, kes on esimest korda nimetatud või uuesti nimetatud kohtuniku või kohtu-uuriija ametisse, annavad ametisse astumisel ametitöötuse siia juurde lisatud vormi järgi selle kohtu üldkogu avalikul istungil, kuhu nad ametisse astuvad või kellele nad vahetult alistuvad.

Muudesse kohtuametkonda kuuluvatesse ametitesse esimest korda või uuesti nimetatud isikud annavad ametisse astumisel ametitöötuse riigiteenistuse seaduses ettenähtud vormi järgi: prokurörid ja nende abid — kohtuministrile, kõik muud ametnikud ja teenijad — sellele ülemusele, kes neid ametisse nimetab.

(Ven. pr. § 290; K. a. s. § 225.)

§ 169. Ametisse nimetatud kohtunik või kohtu-uuriija võib oma ametivõimu teostama hakata alles oma ametikohuste täitmisele asumise päevast peale.

Ametikohuste täitmisele asumisest peab ametisse nimetatud kohtunik või kohtu-uuriija viivitamata kirjalikult teatama vastava kohtuesimehele.

(Uus.)

3. jaotus.

Ametist vabastamine ja ametites ümberpaigutamine.

§ 170. Kohtuametkonnas teenivate isikute teenistusest vabastamine oleneb sellest võimust, kes neid ametisse nimetanud, nende ümberpaigutamine aga teistesse kohtuasutustesse või teistesse ametitesse — sellest võimust, kellele kuulub õigus nendes uutesse ametitesse nimetada. Selle juures käidakse järgnevas paragrahvides 171—182 sisalduvate määruste järgi.

(Ven. pr. § 291; K. a. s. § 226.)

§ 171. Kohtuametkonda ametisse nimetatud isikud, kes § 167 ettenähtud tähtjaks mõjuvate põhjusteta ametisse ei ilmu, loetakse ametist loobunuks ja vabastatakse sellest ilma palveta.

(Ven. pr. § 292; K. a. s. § 228.)

§ 172. Kui kohtunik või kohtu-uurija haiguse, kehalise vigastuse või vanaduse nõtruse tõttu kestvalt võimetu on oma ametikohuste täitmiseks, siis vaadatakse ta kas riigikohtu erikoosoleku või kohtuministri korraldusel arstliselt läbi vastavas pensioni komisjonis.

Läbivaatamise tulemused esitatakse riigikohtu erikoosolekule, kes läbivaadatu töövõimetuks tunnustamise korral teda ametist vallandab ja pensioni palve avaldamise korral vastava seaduse põhjal pensioni määrab, läbivaadatud isiku töövõimelikuks tunnustamise korral aga toimetuse lõpetab.

(Ven. pr. §§ 293, 304, 305; K. a. s.

§ 229; Gerichtsverfassungsgesetz § 130.)

§ 173. Muud kohtuametkonda kuuluvad ametnikud, peale kohtunikude ja kohtu-uurijate, kui nad haiguse, kehalise vigastuse või vanaduse nõtruse tõttu kestvalt võimetud on oma ametikohuste täit-

miseks, vaadatakse arstliselt läbi vastavas pensioni komisjonis selle ülemuse korraldusel, kes neid ametisse nimetanud.

Kui läbivaadatu on pensioni komisjoni poolt töövõimetuks tunnustatud, siis vallandab ülemus ta ametist ja määrab pensioni palve esitamise korral vastava seaduse põhjal pensioni, kui aga läbivaadatu on pensioni komisjoni poolt töövõimelikuks tunnustatud, siis lõpetab ülemus toimetuse.

(Ven. pr. § 293; K. a. s. § 229.)

§ 174. Nooremad kohtuameti kandidaadid, kes kolmeaastase teenistuse kestel kutses ei ole suutnud omandada vanema kohtuameti kandidaadi kutset, vallandatakse teenistusest, kui nad ise teenistusest lahkumise palvet ei esita kahe nädala jooksul pärast eespool tähendatud tähtaja möödumist.

(Ven. pr. § 296; K. a. s. § 410.)

§ 175. Vanemaid määruseid kohtuameti kandidaate, kes kolme aasta kestel ei ole nimetatud kohtuametisse, võidakse vallandada teenistusest, kui nad ise teenistusest lahkumise palvet ei esita, kahe nädala jooksul, kuid nende omal soovil võivad nad ülemääraste kohtuameti kandidaatidena teenistusse edasi jääda.

(K. a. s. § 417-a märkus.)

§ 176. Kohtuniku või kohtu-uurija vastutusele võtmine süüalusena raskes kuriteos või niisuguses kuriteos, mille eest seaduses ettenähtud karistusega võib kaasas käia riigiteenistuse õiguse kaotus, tagandab tema teenistuskohuste täitmise ajutiselt kuni süüdistuse lõpetamiseni või selles asjas tehtava kohtuotsuse seadusjõusse astumiseni.

Ärakiri süüalusena vastutusele võtmise määrusest saadetakse ajaviitmata sellele võimule, kellest on olnud tagandatule ajutise asetäitja nimetamine.

(K. a. s. §§ 72, 243, 295¹; Ven. pr. §§ 299, 302; Kr. kp. s. § 1100.)

§ 177. Kui kohtunik või kohtu-uuriija on kohtu-otsusega tunnustatud pillajaks või maksujõuetuks võlgnikuks, siis vallandatakse tema ametist riigikohtu erikoosoleku otsusega.

(Ven. pr. § 301; K. a. s. § 296.)

§ 178. Kui kohtunik või kohtu uuriija oma ülespidamisega või teenistusalase tegevusega on ennast oma teenistuskohas seadnud niisugusesse seisukorda, mille tõttu tema jätmine senisele teenistuskohale on ametihuvidele kahjulik, siis nõuab riigikohtu erikoosolek kohtunikult või kohtu-uuriijalt seletust ja pärast selle ärakuulamist võib teda teise kohta ümberpaigutada samasugusesse ametisse.

Seletuse esitamata jätmine antud tähtjaks ei takista asja otsustamist.

(Ven. pr. § 302; K. a. s. § 295² p. 3.)

§ 179. Kui riigikohtu erikoosolekule teatavaks saab, et kohtunik või kohtu-uuriija peab kõrvalist teenistust või tegevust, mis käesoleva seaduse § 193 järgi keelatud, siis nõuab ta sellelt kohtunikult või kohtu-uuriijalt seletust; kui riigikohtu erikoosolek, ärakuulates seletust, § 193 pp. 4 ja 9 ettenähtud juhtumustel ei leia võimalikuks kõrvaltegevust lubada, sama paragrahvi muudes punktides ettenähtud juhtumustel aga seletusega rahule ei jää, siis võib ta otsustada kohtunikule või kohtu-uuriijale ette panna, kas tähendatud tegevusest loobuda või ametist lahkuda. Kui ühe kuu jooksul pärast niisuguse ettepaneku saamist kohtunik või kohtu-uuriija tähendatud tegevusest ei loobu ja ka ametist lahkumise palvet ei esita, siis vallandatakse ta kohtuniku või kohtu-uuriija ametist riigikohtu erikoosoleku otsusega.

(Uus.)

§ 180. Kui mõni kohtuniku või kohtu-uuriija ametikoht kaotatakse, siis paigutatakse vastav kohtunik või kohtu-uuriija ümber teisele sama väärilisele kohtuniku ametkohale, kui tema ümberpaigutamise

nõus on. Kui aga kohtunik või kohtu-uuriija, kelle ametkoht kaotatud, nõus ei ole teise samaväärilise kohtuniku ametkoha peale üle minema, siis vallandatakse ta ametist riigikohtu erikoosoleku otsusega.

(Ven. pr. § 306; K. a. s. § 231¹.)

§ 181. Prokurörid ja nende abid, kohtute ja prokuröride sekretärid ning abisekretärid, kohtuameti kandidaadid ja otsustäitjad, kes on kohtuotsusega tunnustatud pillajaks või maksujõuetuks võlgnikuks, vallandatakse ametist.

(Uus.)

§ 182. Kohtunikkude, kohtu-uurijate, prokuröride, nende abide ja otsustäitjate ametisse nimetamisest, ametist vabastamisest või vallandamisest ja ametis ümberpaigutamisest kuulutatakse Riigi Teatajas.

(Ven. pr. § 286; K. a. s. § 309.)

4. jaotus.

Puhkusele lubamine.

§ 183. Kohtuametkonnas teenivaid isikuid lubavad ametpuhkusele kuni ühe kuuni:

1) kohtute esimehi, osakondade esimehi ja liikmeid — nende kohtute üldkogud, kelle koosseisu nad kuuluvad;

2) jaskonnakohtunikke, lisakohtunikke ja kohtu-uurijaid — vastavate ringkonnakohtute üldkogud;

3) prokuröri abisid — vastavad prokurörid; ringkonnakohtu prokurörisi — kohtukoja prokurör; riigikohtu prokuröri ja kohtukoja prokuröri — kohtuminister;

4) kohtuameti kandidaate — vastava kohtu esimees või prokurör, kelle juurde nad komandeeritud;

5) muid kohtuametkonnas teenivaid isikuid — see ülemus, kellest oleneb nende ametisse nimetamine.

(Ven. pr. § 307; K. a. s. § 232.)

§ 184. Pikemaajalised puhkused, kui eelmises paragrahvis ette nähtud, haiguse tagajärjel või muudel erakorralistel põhjustel antakse kohtunikkudele ja kohtu-uurijatele ilma palgata kuni ühe aastani riigikohtu üldkogu poolt, palgaga kuni kuue kuuni riigikohtu erikoosoleku otsusega.

(Riigiteenistuse seadus § 25;
Ven. pr. § 308; K. a. s. § 233.)

§ 185. Puhkusele lubamisel tuleb silmas pidada:

1) et üks ja sama isik ei kasutaks puhkust kuni ühe kuuni rohkem kui üks kord aastas ja puhkust üle ühe kuu mitte rohkem kui üks kord kolme aasta kestel; erandid sellest on lubatud ainult häda korral;

2) et puhkusele lubamine ei takistaks kohtuis-tungite koosseisude moodustamist ega asjade korra-likku käiku kohtuasutustes.

(Ven. pr. § 309; K. a. s. § 234.)

XV. PEATÜKK.

Kohtuametkonna teenistusega seotud õigused ja kohused.

§ 186. Kohtuametkonnas teenivad isikud jagu-nevad: 1) niisugusteks, kes tegutsevad koosseisudes ettenähtud ametkohtadel, ja 2) vabateenijateks, kes teenivad vabateenistuskohtadel või täidavad ajutiselt ameti kohuseid. Esimestel nendest on kõik riigi-ametnikkude, teistel vabateenijate õigused, mis riigi-teenistuse seaduses ette nähtud, nende eranditega ja täiendustega, mis käesolevas seaduses tähendatud.

(Riigiteenistuse seadus § 1;
Ven. pr. § 311; K. a. s. § 235.)

§ 187. Neil juhtumustel, millel käesoleva seaduse järgi kohtuametkonnas teenivate isikute vahekorda-

dades tuleb arvesse võtta nende vanus, arvatakse see vastavasse ametisse nimetamise päevast, kui aga ametisse nimetamine on sündinud ühel ja samal päeval, siis määratakse vanus teenistuse üldise kestvuse järgi.

(Ven. pr. § 317; K. a. s. § 2371.)

§ 188. Kohtuasutuste koosseisud ja palgamäärad on ette nähtud käesoleva paragrahvi lisas.

(Ven. pr. § 319; K. a. s. § 238.)

§ 189. Ülemäärased kohtuameti kandidaadid teenistuslist tasu ei saa; erandina saavad nemad vastavate seaduste põhjal kas teenistustasu, ümberpaigutamise, sõidu või päevaraha sellekohaste seaduste järgi, kui neid komandeeritakse käesolevas seaduses ettenähtud juhtumustel kas vabaoleva prokuröri abi või kohtu-uuriija kohuste täitmisele või kohtu väljasõiduistungitele muude ülesannete täitmiseks.

(Ven. pr. § 320; K. a. s. § 411.)

§ 190. Nooremaid kohtuameti kandidaate, kes omandavad vanema kohtuameti kandidaadi kutse, võib kohtukoja esimees kokkuleppel kohtukoja prokuröriaga nimetada vanemateks kas määrasteks või ülemäärasteks kohtuameti kandidaatideks rippumata sellest, kas nad senini teenisid määrastena või ülemäärastena.

Kohtukoja esimees kokkuleppel kohtukoja prokuröriaga võib jätta noorema määrase kohtuameti kandidaadi, kes saab nimetatud ülemääraseks vanemaks kohtuameti kandidaadiks, edasi senise palga peale, kuid mitte kauem kui poolteist aastat.

(K. a. s. § 412¹.)

§ 191. Kui mõni kohtuniku või kohtu-uuriija ametikoht kaotatakse ja võimalik ei ole väljaspoole koosseisu sattunule anda kohtu teenistuses teist samaväärilist ametikohta, siis maksetakse temale täi-

elist palka edasi kuni mõne sarnase koha avamiseni või vallandamiseni § 180 korras.

(Ven. pr. § 334; K. a. s. § 231³; S. G. V. G. § 8.)

§ 192. Kõikide kohtuametkonna ametnikkude ja vabateenijate kohta on maksvad riigiteenistuse seaduses ettenähtud õigused ja kohused; erandid ja täiendused on ette nähtud käesolevas seaduses.

(K. a. s. § 235; Ven. pr. § 311.)

§ 193. Kohtunikud — peale riigikohtu erikoosoleku koosseisu kuuluvate Riigikogu ja Vabariigi Valitsuse liigete — ja kohtu-uurijad ei või:

1) olla Riigikogu või omavalitsuste esituskogude liikmeteks;

2) pidada riigiteenistuses muud koosseisudes ettenähtud ametit, peale käesolevas seaduses ettenähtud erandite;

3) olla omavalitsuse teenistuses;

4) ilma riigikohtu loata olla õppeasutustes õpetajaks või kasvatajaks;

5) olla eestkostjaks või hooldajaks isikute või varade üle, mahaarvatud sugulased esimesel kolmel astmel ja hõimlased esimesel astmel ning nende varad;

6) olla vannutatud hooldajaks maksujõuetu üle;

7) olla konkursi valitsuse liikmeks;

8) välja astuda volinikuna kohtutes või ametasutustes;

9) pidada ilma riigikohtu loata ärilist ettevõtet kaubanduse või tööstuse alal;

10) olla aktsiaseltsides, osühingutes, krediit- või kooperatiivasutustes asutajaks või juhatuse, nõukogu või revisjoni organi liikmeks;

11) olla tasulises erateenistuses.

Punktides 4 ja 9 ettenähtud loa andmine allub riigikohtu erikoosolekule ja viimane võib loa and-

misest keelduda ainult siis, kui loetletud kõrvaltegevused takistavad kohtuniku või kohtu-uuriija ametkohuste täitmist või riivavad kohtuniku või kohtu-uuriija ametkoha väärilist lugupidamist.

(Vene riigiteen. sead. §§ 726, 733—737, 739, 743; K. a. s. § 246; Ven. pr. § 336.)

§ 194. Kohtuametkonna ametnikud on vabastatud riigikaitse teenistusest vastavas seaduses ettenähtud alustel.

Kohtunikud, kohtu-uurijad, prokurörid ja nende abid on vabastatud isiklikust naturaalkohuste täitmisest.

(Kaitseväeteen. sead. § 50.)

XVI. PEATÜKK.

Valve kohtuasutuste ja -ametnikkude tegevuse järele.

§ 195. Valvet kohtuasutuste ja kohtuametkonna ametnikkude ning vabateenijate tegevuse järele, maha arvatud riigikohtu erikoosolek ja prokuratuur, teostavad alistuvuskorras kõrgemad kohtuasutused ja nimelt:

1) kõikide kohtuasutuste ja kohtuametkonna ametnikkude ning vabateenijate järele — riigikohus;

2) kohtukoja ringkondades olevate kohtuasutuste ja kohtuametkonna ametnikkude ning vabateenijate järele, peale kohtukoja esimehe ja kohtukoja osakondade esimeeste — kohtukoda;

3) ringkonnakohtu ringkondades olevate kohtuasutuste ja kohtuametkonna ametnikkude ning vabateenijate järele, peale ringkonnakohtu esimehe ja ringkonnakohtu osakondade esimeeste — ringkonnakohus.

Eriseadustes ettenähtud alustel ja korras teostavad kohtud valvet ka muude, käesolevas seaduses mitteloetletud asutuste üle.

Valvet teostavad eelmistes punktides loetletud kohtute üldkogud või vastavad osakonnad.

(Ven. pr. § 339; K. a. s. §§ 249, 64, 604, 119³ p. 1, 340 pp. 1—3.)

§ 196. Eelmises (195) paragrahvis ettenähtud järelvalve asutused teostavad valvet:

1) kui nad edasikaebe korras nende arutamisele tulevatest kohtuasjadest leiavad kõrvalekaldumisi seaduste või seaduslike määruste eeskirjadest;

2) prokuratuuri või asjast huvitatud asutuste või isikute ettekannete, teadaannete või kaebuste põhjal, mis on vahendita antud järelvalve asutusse;

3) kui nemad üksipuha mil viisil teada saavad kõrvalekaldumisest seaduste või seaduslike määruste eeskirjadest.

(Ven. pr. § 340; K. a. s. § 249¹.)

§ 197. Valve teostamiseks on järelvalve asutusel õigus nõuda tema valvele alistuvatelt asutustelt, ametnikkudel ja vabateenijatelt seletusi ja teateid, samuti ka vaadelda nende asjaajamist ja tegevust tema poolt eriti selleks määratava kohtuniku läbi.

(Ven. pr. § 340; K. a. s. § 249¹.)

§ 198. Kui järelvalve asutus leiab tema valvele alistuva asutuse, ametniku või vabateenija tegevuses eksimisi, korratasi või kuritarvitusi, siis

1) seletab ta sellele asutusele, ametnikule või vabateenijale, milles väljendub igal üksikul juhtumusel ebaõige tegevus;

2) tühistab need määrused või korraldused, mis on seadusliku korra või kohtuasutuste kodukorra vastased, kui see tühistamine ei riku kriminaal, tsiviil või administratiiv kohtupidamise seaduste eeskirje kõrgema kohtuastme võimupiiri kohta ja kohtuotsuste või korralduste tühistamise korra kohta;

3) astub samme rikutud korra jalule seadmiseks igal üksikul juhtumusel, ja

4) tarbekorral alustab süüdlaste vastu distsiplinaar toimetuse.

(Ven. pr. § 341; K. a. s. § 250.)

§ 199. Peale eelmises (198) paragrahvis ettenähtud õiguste võib riigikohtu üldkogu teha valvelalusele kohtuasutusele kas terves koosseisus või mõne tema osakonnale või üksikule kohtu liikmele, kohtu-uurijale või ainuisiklisele kohtunikule märkuse, kui riigikohus oma üldkogu või mõne osakonna korraldaval istungil seda on tarvilikuks tunnustanud.

Sarnane otsus ei kuulu avaldamisele, kuid ära-kiri saadetakse riigikohtu erikoosolekule teadmiseks.

(Ven. pr. § 342; K. a. s. § 265.)

§ 200. Igas kohtuasutuses kuulub lähem valve asjade korraliku ja kiire liikumise, samuti ka kõikide ametnikkude ja vabateenijate korraliku kohuste täitmise järele kohtu esimehele, kes märgates väärnähtusi, kõrvaldab neid oma korraldustega või astub samme distsiplinaar toimetuse alustamiseks.

Kohtu esimehel on õigus vaadelda iga osakonna või sama kohtu iga ametniku ja vabateenija asjaajamist.

(Ven. pr. § 343; K. a. s. § 251.)

§ 201. Peale eelmises (200) paragrahvis ettenähtud õiguste alistuvad riigikohtu esimehe valvele kõik kohtuasutused, ametnikud ja vabateenijad, kohtukoja esimehe valvele — ringkonnakohtud ja ringkonnakohtutele alistuvad kohtuasutused, ametnikud ja vabateenijad ning ringkonnakohtu esimehele — ringkonnakohtule alistuvad kohtuasutused, ametnikud ja vabateenijad.

Kohtute esimeestel on õigus nende valvele alistuvate kohtuasutuste, ametnikkude ja vabateenijate asjaajamist vaadelda ja nende tegevust juurdleda.

Märgates seaduslikust korrast kõrvalekaldumist, võivad kohtu esimehed asja tähtsuse kohaselt kas teatada sellest vastava kohtu esimehele või teevad kõrvalekaldumises süüdlasele ise meeletuletuse või näpunäite või astuvad samme süüdlase vastu distsiplinaar toimetuse alustamiseks.

(Ven. pr. §§ 344, 345; K. a. s. § 251-a.)

§ 202. Kohtud ja kohtuesimehed ei teosta valvet prokuratuuri tegevuse järele, kuid prokuratuuri esitajate ebaõigetest või seadusvastastest sammudest teatavad nad vastava'e kõrgemale prokurörile või kohtuministrile.

(Ven. pr. § 346; K. a. s. § 252.)

§ 203. Kui prokurör, kui seaduste täitmise järele valvaja, märkab kohtu või kohtuametniku tegevuses seadusest kõrvalekaldumise, siis asja tähtsuse kohaselt, kas teatab sellest sama kohtu esimehele või teeb samale kohtule ettepaneku asja arutada või kannab sellest alistuvuskorras kõrgemale prokurörile ette.

Kõrgem prokurör, saades sarnase ettekande, kas teatab sellest järelvalve kohtu esimehele, või teeb järelvalve kohtule ettepaneku asja arutada või kannab sellest alistuvuskorras kohtuministrile ette.

(Ven. pr. § 347; K. a. s. § 253.)

§ 204. Riigikohtu erikoosolek teostab üldist valvet kõikide kohtuasutuste ja -ametnikkude järele, peale prokuratuuri.

Riigikohtu erikoosolekul on õigus määrata kas oma algatusel, või § 195 ettenähtud kohtute või § 201 ettenähtud kohtuesimeeste ettekandel, mis tehtud alistuvuse korras, või kohtuministri ettepanekul kohtuasutuste revideerimist.

Revideerimise paneb erikoosolek: riigikohtus — mõne oma koosseisu kuuluva riigikohtuniku peale, kohtukojas — mõne riigikohtu liikme peale, ringkonnakohtutes — peale eelmiste ka mõne kohtukoja

liikme peale ja ringkonnakohtule alistuvates kohtuasutustes — peale eelmiste ka mõne ringkonnakohtu esimehe või ringkonnakohtu osakonna esimehe peale.

Enne revideerimise määramist on erikoosolekul õigus eelmises lõikes ettenähtud kohtunikkudele ülesandeks teha kohtuasutuste või -ametnikkude asjatoimetusi vaadelda erikoosolekule vajalikkude andmete kogumiseks.

(Ven. pr. §§ 348, 350, 352;
K. a. s. §§ 254, 256 ja 257.)

§ 205. Riigikohtu erikoosolekul on valve teostamisel §§ 198 pp. 3 ja 4, 199, 178 ja 179 ettenähtud õigused.

(Ven. pr. § 349; K. a. s. §§ 255, 258.)

§ 206. Kohtuminister ei teosta kohtuasutuste ja -ametnikkude üle järelvalve võimu, kuid oma ülesannete täitmiseks, kui ülemprokurör ja kohtuminister, on temal õigus kohtuasutuste ja -ametnikkude asjatoimetustest andmeid koguda vastava või kõrgema kohtu prokuröri läbi, vajalikul korral ka nõuda teateid vastava kohtu esimehelt.

(Ven. pr. § 348; K. a. s. § 254.)

§ 207. Kui kohtuminister temale teatavaks saanud asjaoludest leiab, et mõnes kohtuasutuses või -ametniku juures on vaja revideerimist ette võtta või et mõni kohtunik või kohtu-uuriija on korda saatnud teo, mille eest teda käesoleva seaduse põhjal võidakse ametist tagandada, vallandada või teisele kohale ümber paigutada, siis teeb ta riigikohtu erikoosolekule ettepaneku asja arutada.

(Ven. pr. §§ 303, 350; K. a. s. §§ 295², 256.)

§ 208. Kohtuasutuste arvepidamist revideeritakse kohtuministri või riigikontrolöri korraldusel eriti selleks nende poolt määratud ametnikkude läbi.

(Uus.)

§ 209. Riigikohtu üldkogul ja osakondadel on õigus seaduse täpset mõtet seletada praktikas lahk-arvamisi tekitanud küsimustes.

Sarnaste küsimuste lahendamist võib algatada kas üldkogu või vastav osakond ise või riigikohtu esimees või prokurör või kohtuminister.

Need seletused, mille avaldamist üldiseks käsitamiseks seletuse andja tarvilikuks tunnustab, avaldatakse Riigi Teatajas juhtnööriks seaduste ühtlaselt käsitamiseks.

Tahab mõni riigikohtu osakond lahku minna Riigi Teatajas avaldatud seletusest, siis peab ta küsimuse andma üldkogu otsustada, kelle seletus on niisugusel korral mõõduandev.

(Ven. pr. § 351; K. a. s. § 259¹.
Saksa Gerichtsverfassungsgesetz 136.)

§ 210. Kohtuasutuste kantseleid on vastavalt kas kohtuesimehe, ainuisiklise kohtuniku, kohtu-uurija või prokuröri valve all. Lähemat valvet kantselei asjaajamise ja ametnikkude ning teenijate järele teostab vastav sekretär.

(Ven. pr. § 354; K. a. s. § 260.)

§ 211. Kohtu ekspertiiskabinet seisab kohtukoja prokuröri valve all. Lähemat valvet asjaajamise ja ametnikkude ning teenijate tegevuse järele teostab ekspertiiskabineti juhataja.

(K. a. s. § 429³.)

§ 212. Üldine valve kõikide kohtuameti kandidaatide järele kuulub kohtukoja esimehele ja kohtukoja prokuröri. Lähemat valvet nende järele teostavad nende kohtute esimehed ja prokurörid, kelle juure nad on komandeeritud.

(Ven. pr. § 355.)

§ 213. Valve otsustäitjate üle kuulub ringkonna-kohtu esimehele. Igal jaoskonnakohtunikul on õigus tema jaoskonna piiris töötava otsustäitja tähelpanu

juhtida tema teenistuse alal ilmsiks tulevate eksimiste peale või nendest eksimistest teatada ringkonnakohtu esimehele.

(Ven. pr. § 356; K. a. s. § 330.)

§ 214. Kui ilmsiks tuleb otsustäitja kätte teenistuse alal usaldatud raha või muu vara raiskamine, siis astub ringkonnakohtu esimees ajaviitmata samme tekitatud kahju tasumise kindlustamiseks süüdlase varanduse keelu või aresti alla panemisega ja teatab vajalikud andmed ringkonnakohtu prokurörile süüdlase vastu süüteo asja alustamiseks.

(Ven. pr. § 357; K. a. s. § 329¹.)

§ 215. Kohtukordnikud seisavad selle kohtu esimehe vahendita valve all, kellest oleneb nende ametisse nimetamine.

(Ven. pr. § 359; K. a. s. § 59³.)

XVII. PEATÜKK.

Kohtuametnikkude distsiplinaar vastutus.

§ 216. Kohtuametnikkude ja vabateenijate karistamine distsiplinaar süütegude eest sünnib Distsiplinaar seadustiku üld- ja eriosas (I ja II peat.) ettenähtud alustel, alljärgnevates (217 ja 218) paragrahvides sisalduvate erandite ja täiendustega.

(K. a. s. §§ 262, 263; Ven. pr. §§ 362, 363; Dis. s. 1—17, 19—37.)

§ 217. Juhtumusel, kui kohtunikule, kohtu-uurijale, prokurörile või prokuröri abile on distsiplinaar karistusena määratav arest või teenistuskohalt tagandamine, siis asendatakse, väljaarvatud Distsipl. sead. § 17 ettenähtud juhtumused, arest — rahatrahviga mitte üle süüdlase ühe kuu rahapalga ja

teenistuskohalt tagandamine — rahatrahviga mitte üle süüdlase kahe kuu rahapalga.

(K. a. s. §§ 264, 266, 295² p. 1;
Ven. pr. §§ 364, 365; Dis. s. § 18.)

§ 218. Kui kohtunik või kohtu-uuriija on väljaspool teenistust korda saatnud sarnase kõlblusvastase või hukkamõistetava teo, mis ei ole karistatav Kriminaal seadustiku järgi, kuid mis, olles avalikuks saanud, hävitas vajaliku usalduse ja lugupidamise tema vastu, siis karistatakse teda distsiplinaar korras teenistuskohalt tagandamisega.

See karistus ei kuulu asendamisele § 217 ettenähtud alustel.

(K. a. s. § 295² p. 2; Ven. pr. § 302.)

XVIII. PEATÜKK.

Distsiplinaar kohtukord.

§ 219. Distsiplinaar võim kuulub:

1) kohtunikkude, kohtu-uuriijate, prokuröride ja prokuröride abide üle kõigis distsiplinaar süüteo asjus § 220 ettenähtud distsiplinaar kohtutele;

2) kõikide muude kohtuametnikkude ja vabateenijate üle: a) distsiplinaar süüteo asjus, mille eest on raskema karistusena ette nähtud vali noomitus või rahatrahv — ametisse nimetajale ülemusele ja b) kõigis muis distsiplinaar süüteoasjus — § 220 ettenähtud distsiplinaar kohtule.

(K. a. s. §§ 264, 266, 267, 268, 328, 329, 418;
Ven. pr. §§ 364, 365, 366, 367, 368, 370.)

§ 220. Distsiplinaar kohtuks on:

1) riigikohtu ja tema osakondade esimeestele ja liikmetele — riigikohtu erikoosolek;

2) kohtukoja ja tema osakondade esimeestele ja liikmetele, ringkonnakohtute esimeestele, riigikohtu

ja kohtukoja prokuröridele ja nende abidele — riigikohtu distsiplinaar kamber;

3) ringkonnakohtute osakondade esimeestele ja liikmetele, kohtu-uurijatele, jaoskonnakohtunikukudele, lisakohtunikukudele, ringkonnakohtu prokuröridele ja nende abidele, ekspertiiskabineti juhatajale ja tema abidele — kohtukoja distsiplinaar kamber;

4) kõikidele muudele kohtuametnikkudele ja vabateenijatele — selle kohtu distsiplinaar kamber, kelle juure või vahendita valve alla need asutused kuuluvad, kus nad teenivad.

(K. a. s. § 270; Ven. pr. § 372.)

§ 221. Distsiplinaar süüteo asjade arutamiseks ja otsustamiseks riigikohtu, kohtukoja ja ringkonnakohtute juures moodustatavad distsiplinaar kambrid koosnevad esimehest ja kahest liikmest, viimaste hulgas vähemalt üks kriminaal osakonnast.

Distsiplinaar kambri esimeheks on sama kohtu esimees või tema asetäitja, distsiplinaar kambri liikmed ja nende asetäitjad, kumbagisi vähemalt kaks, valitakse vastava kohtu üldkogu poolt iga aasta peale.

(K. a. s. §§ 119⁴, 106 p. 6; Ven. pr. §§ 27, 52, 59, 167 p. 2, 186 p. 2.)

§§ 222. Kui ühe ja sellesama distsiplinaar süüteo kordasaatmises süüdistatakse mitut isikut, kellest ühed alistuvad kõrgemale, teised alamale kohtule, siis allub selle süüdeoasja arutamine kõrgemale distsiplinaar kohtule.

(K. a. s. § 271; Ven. pr. § 373.)

§ 223. Distsiplinaar toimetused alustatakse:

1) kohtunikukude ja kohtu-uurijate vastu § 195 ettenähtud järelvalve kohtu määrusega;

2) kõikide muude kohtuametnikkude ja vabateenijate vastu — selle võimu poolt, kelle võimupiiri kuulub nende ametisse nimetamine.

(K. a. s. § 272; Ven. pr. § 74.)

§ 224. Järeivalve korras kõrgem kohus võib alustada distsiplinaar toimetuse ka siis, kui temale alistuv kohus on tunnustanud olemasoleva põhjuse mitteküllaldaseks samase toimetuse alustamiseks.

(K. a. s. § 272 märkus; Ven. pr. § 375.)

§ 225. Ametlikud ettekanded ja teadaanded, samuti ka asjast huvitatud eraisikute või -asutuste kaebused ja avaldused kohtuametnikkude või vabateenijate poolt kordasaadetud distsiplinaar süütegude üle antakse selle võimule, kellest oleneb süüteoasja alustamine.

Eraisiku või -asutuse kaebusel või avaldusel alustatud distsiplinaar toimeetus ei kuulu lõpetamisele, kuigi sama isik või asutus peaks hiljem loobuma oma kaebusest või avaldusest.

(K. a. s. § 275; Ven. pr. § 377; Dis. s. § 46.)

§ 226. Ametisse nimetaja ülemus, arutades distsiplinaar süüteoasja (§ 219 p. 2-a), kogub kõik selleks vajalikud andmed, kuulab ära süüdistatava, vajaduse korral ka tunnistajate ja asjatundjate seletused, otsustab süüküsimuse ja vastaval korral määrab karistuse.

Seletuse andmata jätmine süüdistatava poolt temale antud tähtjaks ei takista asja otsustamist.

(Distsip. s. § 47.)

§ 227. Distsiplinaar kohus, arutades distsiplinaar süüdeoasja (§ 219 p. 1 ja p. 2-b), kogub enne asja otsustamist kõik vajalikud andmed ja määrab süüdistatavale tähtaja seletuse esitamiseks, kui viimane seda veel andnud ei ole.

(K. a. s. § 276; Ven. pr. § 378.)

§ 228. Pärast süüteoasja vajalikkude selgitamist määratakse ta otsustamisele, millest teatatakse süüdistatavale, kes võib istungile ilmuda isiklikult seletuste andmiseks. Voliniku esinemine ei ole lubatav.

(K. a. s. §§ 277, 278; Ven. pr. § 379.)

§ 229. Distsiplinaar kohus võib, kui ta seda vajalikuks tunnustab, kirjaliku kutsega nõuda süüdistatava isiklikku ilmumist asja otsustamiseks määratud istungile. Kutsutu ilmumata jäämine ilma mõjuva põhjusega ei takista asja otsustamist.

(K. a. s. § 279; Ven. pr. § 380.)

§ 230. Kui distsiplinaar kohus vajalikuks tunnustab, siis võib ta asja otsustamiseks määratud istungile kutsuda ja üle kuulata tunnistajaid ja asjatundjaid.

Ilma mõjuva põhjusega ilmumata jäämise tagajärjed on ette nähtud Krim. kp. s.

(Distsip. s. § 49.)

§ 231. Distsiplinaar süüteoasjades sünnib kohtunikkude tagandamine Krim. kp. s. ettenähtud põhjustel.

(K. a. s. § 280; Ven. pr. § 381.)

§ 232. Distsiplinaar süüteoasjad arutatakse ja otsustatakse kinnisel istungil.

(K. a. s. § 281; Ven. pr. § 382.)

§ 233. Distsiplinaar süüteoasjade arutamisel ei ole kohus seotud eriliste vorminõuetega ja ta määrab ise asja selgitamise korra, kuid enne otsuse tegemist kuulatakse ära ilmunud kohtualuse lõpuseletus.

(K. a. s. § 282; Ven. pr. § 383.)

§ 234. Kohturesolutsioon seatakse kokku asja otsustamise päeval ja kuulutatakse ilmunud kohtualusele sealsamas.

Põhjendatud kohtuotsus valmistatakse kahe nädala jooksul ja saadetakse ära kirjas süüalusele kätte tema elukohta.

(K. a. s. §§ 284, 285; Ven. pr. §§ 385, 386.)

§ 235. Kui distsiplinaar süüteoasja arutamisel ilmsiks tuleb mõni teine süüdistatava poolt kordasaadetud distsiplinaar süütegu, mis allub samale

distsiplinaar võimule, siis võidakse asjaolude kohaselt kas neid mõlemaid süüteoasju koos arutada ja otsustada või anda uuele süüteoasjale eriti kõik § 223 korras.

Kui esialgne distsiplinaar süüteoasi allub ametisse nimetajale ülemusele, uuesti avalikuks tulnud distsiplinaar süüteoasi aga distsiplinaar kohtule, siis antakse need mõlemad süüteoasjad distsiplinaar kohtu arutada ja otsustada.

(K. a. s. § 283; Ven. pr. § 384.)

§ 236. Kui distsiplinaar süüteoasja arutamisel ilmsiks tuleb, et samas teos sisalduvad kriminaal süüteo tundemärgid, siis lõpetatakse distsiplinaar toimetus ja süüaluse vastu alustatakse süüdistus kriminaal kohtupidamise korras.

(K. a. s. § 292; Ven. pr. § 393.)

§ 237. Ringkonnakohtu, kohtukoja või riigikohtu distsiplinaar kambri, kui esimese kohtuastme otsuse peale, millega on määratud teenistuskohalt tagandamine või arest, või § 217 põhjal neid asetav karistus, või süüdimõistetu kaebada § 220 järgi järgmisele kõrgemale distsiplinaar kohtule seitsme päeva jooksul, arvates põhjendatud kohtuotsuse ärakirja kättesaamise päevast.

(K. a. s. § 286; Ven. pr. § 388.)

§ 238. Kaebus antakse sama distsiplinaar kambri esimehele, kes süüteoasja otsustas ja saadetakse sealt ühes asjatoimetusega vastavasse kõrgemasse distsiplinaar kohtusse, kes käsitab nende läbivaatamisel §§ 227—236 eeskirje.

(K. a. s. §§ 288, 289; Ven. pr. §§ 390, 391.)

§ 239. Teise astme distsiplinaar kohtu otsused (§§ 237 ja 238), esimese astme distsiplinaar kohtu otsused, mis edasikaebamisele ei kuulu, ja ametisse nimetaja ülemuse poolt määratavad distsiplinaar karis-

tused (§ 219 p. 2-a) on lõpulikud ja pööratakse täitmisele §§ 240—242 ettenähtud korras.

(Uus.)

§ 240. Teise astme distsiplinaar kohus saadab oma otsuse esimese astme kohtule täitmiseks. Esimese astme distsiplinaar kohtu lõplik otsus ja ametisse nimetaja ülemuse poolt määratavad distsiplinaar karistused viiakse täide nende oma korraldusel.

Ärakiri distsiplinaar asjas tehtud otsusest saadetakse teadmiseks sellele võimule, kellest oleneb karistatu ametisse nimetamine, prokuröride ja nende abide suhtes — kohtuministrile.

(K. a. s. § 290; Ven. pr. § 392.)

§ 241. Juhtumusel, kui ühe ja sellesama kohtuametniku või vabateenija kohta tuleb täitmisele kaks või rohkem distsiplinaar ja kriminaal karistust, siis sünnib nende karistuste koostamine või kokkuarvamine kohtu poolt, kes otsustas kriminaal asja.

Kui aga täitmisele tulevad kaks või rohkem distsiplinaar karistust, siis sünnib nende koostamine või kokkuarvamine, kui need on määratud ühed distsiplinaar kohtu, teised aga ülemuse poolt, — distsiplinaar kohtu poolt, juhtumusel aga kui kõik karistused on määratud kas distsiplinaar kohtute või ülemuse poolt, siis selle distsiplinaar kohtu või ülemuse poolt, kes viimase süüteo asja otsustas.

Kui ülemuse poolt määratud karistuste koostamisel või kokkuarvamisel võimalik on karistust suurendada määral, mis kõrgem on § 219 p. 2-a ettenähtud karistusest, siis annab ülemus toimetuse vastavale distsiplinaar kohtule üle.

Karistuste koostamist ja kokkuarvamist toimetab otsust täitja esimese astme kohus.

(Uus.)

§ 242. Karistatu lahkumisel riigiteenistusest vabastatakse teda määratud karistusest, kuivõrd see karistus on veel täideviimata.

(Dis. s. § 64.)

§ 243. Distsiplinaar süüteo läbi tekitatud aine-
lise kahjutasumise nõudmine juhitakse süüdlase vastu
tsiviil kohtupidamise seaduse vastavate eeskirjade
järgi.

(Dis. s. § 65.)

§ 244. Distsiplinaar korras määratud karistusi
võidakse kergendada või nende kandmisest vabas-
tada ainult armuandmise korras.

(Dis. s. § 67.)

XIX. PEATÜKK.

Asjaajamise õigustest kohtuasutustes.

§ 245. Kohtuasutustes võivad teguvõimsad isi-
kud oma kohtuasju ajada kas isiklikult või volinik-
kude kaudu.

(Uus.)

§ 246. Teguvõimetute füüsiliste isikute, samuti
ka juriidiliste isikute asju ajavad kohtuasutustes
nende seaduslikud esitajad või viimaste poolt valitud
volinikud.

(Uus.)

§ 247. Riigi- või omavalitsuste asju kohtuasu-
tustes ajavad kas asutuste seaduslikud esitajad või
nende poolt eriti selleks määratud sama asutuse
ametnikud või advokaatide hulgast valitud volinikud.

(Uus.)

§ 248. Riigikohtus, kui kassatsiooni kohtus või-
vad suusõnaliste seletustega esineda ainult vanemad
advokaadid.

(Uus.)

§ 249. Kellegi eest ei või kohtuasutustes suusõnaliste seletustega esineda korraga üle kahe esitaja või voliniku.

(Uus.)

XX. PEATÜKK.

Volinikud kohtuasjade ajamisel.

1. jaotus.

Üldmäärused.

§ 250. Volinikkudena võivad kohtuasutustes võõraid asju ajada vanemad advokaadid, nooremad advokaadid ja §§ 305 ja 306 ettenähtud alustel ka muud isikud.

(Ven. pr. §§ 394, 485—487 ja 520; K. a. s. §§ 353, 386.)

§ 251. Vanemateks ja nooremateks advokaatideks võivad olla need täisealised Eesti Vabariigi kodanikud, kes on lõpetanud õigusteaduskonna kursuse kodumaa ülikoolis ja selle üle tunnistuse saanud ning tarvilisel määral oskavad eesti keelt.

(Ven. pr. § 395; K. a. s. § 354.)

§ 252. Advokaatideks ei või olla need:

1) kes on seadusjõusse astunud kohtuotsusega süüdi mõistetud raskes kuriteos või niisuguses kuriteos, mille eest seaduse järgi võidakse karistusena määrata vangistust ühes õiguste kaotusega, — seaduses määratud õiguste kaotuse aja kestel;

2) kes on seadusjõusse astunud kohtuotsusega või distsiplinaar korras karistatud riigi või omavalitsuse teenistuskohalt tagandamisega ühes teenistuse õiguse kitsendusega — õiguse kitsenduse aja kestel;

3) kes on seadusjõusse astunud distsiplinaar karistusotsusega väljaheidetud avokaatide hulgast — kolme aasta kestel;

- 4) kes on riigi või omavalitsuse teenistuses;
- 5) kes on aktsiaseltsides, osahingutes, krediit- või kooperatiivasutustes asutajaks või juhatuse, nõukogu või revisjoni organi liikmeks;
- 6) kes on erateenistuses sarnastes ametites või võtab osa sarnasest ärilisest tegevusest kaubanduse või tööstuse alal, mille ühendamine advokaadi kutsega on advokaatide nõukogu poolt tunnustatud sündmatak;
- 7) kes on kohtuotsusega tunnustatud maksujõuetuks võlgnikuks — maksujõuetuse toimetuse kestel;
- 8) kes on maksujõuetuse tagajärjel vahi all;
- 9) kes on seadusjõulise kohtuotsusega tunnustatud pillajaks — hoolekande all olemise aja kestel;
- 10) kes on seadusjõulise kohtuotsusega tunnustatud nõdrameelseks — hoolekande all olemise aja kestel.

(Ven. pr. § 396; K. a. s. § 355.)

§ 253. Advokaatideks ei võeta vastu neid, kes on eeluurimise või kohtu all kuritegude või raskete kuritegude pärast.

(Ven. pr. § 396 p. 4; K. a. s. § 355 p. 6.)

§ 254. Advokaatideks võidakse vastuvõtmata jätta neid:

- 1) kel on § 252 pp. 1—3 ettenähtud õiguste kaotused kustunud aegumise, armuandmise või leppimise tõttu;
- 2) kel on § 252 pp. 7—10 ettenähtud takistused möödunud või lõppenud;
- 3) kes enne vastuvõtmist on korda saatnud teo, mille tagajärjeks oleks advokaatide hulgast väljajähtmine.

(Saksa Rechtsanwaltsordnung
§ 5 p. 5; Ven. pr. § 396 p. 4.)

§ 255. Advokaadi tegevus on keelatud neile, kes on süüalusena vastutusele võetud kuriteos või

raskes kuriteos, kuni süüteoasja lõpetamiseni või kohtuotsuse seadusjõusse astumiseni.

(Ven. pr. § 396 p. 4; K. a. s. § 355 p. 6.)

§ 256. Avokaadid ajavad kohtutes võõraid asju sellekohaste volituste põhjal, maha arvatud seadustes eriti ettenähtud juhtumused, kus neile võõraste asjade ajamine kohuslikuks tehakse kohtu või kohtu esimehe määrusega.

Volitusi võidakse advokaatidele anda kas notariaalsel teel või kohtule seaduses ettenähtud korras tehtud avalduse läbi, vanematele advokaatidele peale selle ka kodusel teel kirjalikult.

(K. a. s. §§ 390, 393; Ven. pr. §§ 458, 460, 488.)

§ 257. Avokaadid on kohustatud võõraid asju kohtutes ajama ka advokaatide nõukogu ettekirjutusel, kui neile vastava asjaosalise poolt sellekohane volitus on antud.

(K. a. s. § 367 p. 4; Ven. pr. § 421 p. 5.)

§ 258. Advokaadid võivad eelmiste (256 ja 257) paragrahvide põhjal neile pealepandud kohustest vabastatud saada ainult mõjuvatel põhjustel.

(Ven. pr. § 461; K. a. s. § 394.)

§ 259. Advokaadid võivad vanuse tõttu või tervislistel või muudel mõjuvatel põhjustel omal palvel advokaatide nõukogu poolt §§ 256 ja 257 ettenähtud kohustest tähtajata või tähtajaliselt vabastatud saada, millest nõukogu peab kohtutele teada andma. Enne seda tehtud määramistest või ettekirjutustest võivad nad vabastatud saada § 258 korras sama asutuse poolt, kes määruse või ettekirjutuse tegi.

(Ven. pr. § 462.)

§ 260. Advokaadid ei tohi omandada asjaosaliste õigusi selles kohtuasjas, milles nad on olnud volinikkudeks või nõuandjateks, ei enese nimele ega ka omandamise varjamiseks teise isiku nimele.

See keeld ei käi nende juhtumuste kohta, kui advokaat omandab need õigused pärimise teel testamendi või seaduse järgi või kui ta omandab selle kinnisvara, millega on seotud kõnesolev kohtuasi.

(Ven. pr. § 464; K. a. s. § 400.)

§ 261. Advokaadid ei või kohtus volinikuna võõraid kohtuasju ajada oma ülenevate või alanevate sugulaste, abikaasa, vendade või õdede vastu.

(Ven. pr. § 465; K. a. s. § 401.)

§ 262. Advokaadid ei või olla korruga mõlemate vaidlejate poolte volinikuks, samuti ka ühe poole volitusest loobudes samas kohtuasjas teise poole volinikuks hakata.

(Ven. pr. § 466; K. a. s. § 402.)

§ 263. Advokaadid ei pea avaldama volitajate saladusi ei kohtuasja toimetamise kestel ega peale toimetamise lõppu, isegi siis kui nende volitused lõppesid.

(Ven. pr. § 467; K. a. s. § 403.)

§ 264. Advokaadid on kohustatud pidama nende ajade usaldatud kohtuasjade nimekirje, samuti ka raharaamatut üleminevate summade sissekandmiseks.

Nimekirja ja raharaamatu vormi ning nende pidamise ja revideerimise korra määrab advokaatide nõukogu.

(Ven. pr. § 468; K. a. s. § 406.)

§ 265. Advokaadid saavad asjaajamise eest vaevatasu sel määral, mis nende poolt on volitajatega kokku lepitud; need kokkulepped peavad olema kirjalikud.

Kokkulepetes tasu üle kriminaal asja ajamise eest on keelatud tasu summat teha olenevaks sellest, milline kohtuotsus järgneb.

(Ven. pr. § 469; K. a. s. § 395.)

§ 266. Käesoleva paragrahvi lisas ettenähtud advokaatide tasu taksi põhjal määrab kohus oma otsuses tasu summa, mis mõistetakse kaotajalt poolt võitja kasuks advokaadi palkamise kulude katmiseks.

Sama taksi põhjal määratakse advokaadi vaeva-tasu summa ka neil juhtumustel, kui selle üle ei ole kirjalikult kokku lepitud.

(Ven. pr. § 471; K. a. s. § 396.)

§ 267. Kohtus asjaajamisel vaesuse õigusi kasutava isiku kasuks eelmise (266) paragrahvi põhjal väljamõistetav tasusumma kuulub sellele advokaadile, kes advokaatide nõukogu korraldusel seda kohtuasja ajas.

(Ven. pr. § 472; K. a. s. § 397.)

§ 268. Advokaadid on kohustatud maksma advokaatide üldkoosoleku poolt neile peale pandavaid maksusi advokaatide nõukogu jooksvate kulude katmiseks ja muude advokatuuri vajaduste rahuldamiseks.

(Ven. pr. § 473; K. a. s. § 398.)

§ 269. Igal advokaadil peab olema kindel ametiasukoht; ameti asukoha valimisest ja muutmisest peab advokaat teatama advokaatide nõukogule; samuti peab advokaat teatama nõukogule ka igast lahkumisest ameti asukohast kauemaks kui kaheks nädalaks.

(Ven. pr. § 454—456; K. a. s. § 385.)

2. jaotus.

A d v o k a a d i k s v a s t u v õ t m i n e.

§ 270. Vanemateks advokaatideks võivad saada:

a) kes vähemalt kolm aastat tegutsenud noorema advokaadina ja ajanud jaoskonnakohtutes ning ringkonnakohtu apellatsiooni osakondades vähemalt

75 tsiviil ja 75 kriminaal asja, ringkonnakohtu muis osakondades — vähemalt 30 tsiviil ja 30 kriminaal asja ja peale selle advokaatide nõukogule esitanud ja viimase poolt määratud korras rahuldavalt kaitsnud vähemalt kolm õigusteadlist referaati, või

b) kes vähemalt kolm aastat teeninud kohtuametites lisakohtunikuna või kollegiaal kohtu või prokuröri sekretärina või kõrgemal teenistuskohal.

(Ven. pr. § 395; K. a. s. § 354.)

§ 271. Nooremateks advokaatideks võivad saada need, kes on omandanud vanema kohtuameti kandidaadi kutse.

(Ven. pr. § 479; K. a. s. § 354.)

§ 272. Isikud, kes soovivad hakata nooremaks või vanemaks advokaadiks, esitavad advokaatide nõukogule sellekohase kirjaliku sooviavalduse ühes tõendustega, et neil õigus on nooremaks või vanemaks advokaadiks saada.

Advokaatide nõukogul on õigus sooviavaldajate kohta teateid koguda, vajaduse korral ka politsei läbi.

(Ven. pr. § 416; K. a. s. § 379.)

§ 273. Saadud andmete põhjal otsustab advokaatide nõukogu vastuvõtmise küsimuse.

Vastuvõetu annab kirjaliku töotuse käesoleva paragrahvi lisa; ettenähtud vormeli järgi ja kantakse peale seda nooremate või vanemate advokaatide nimekirja, mille üle antakse temale tunnistus.

(Ven. pr. § 418; K. a. s. § 380.)

§ 274. Advokaatide nõukogu otsuse peale, millega on tagajärjeta jäetud palve nooremaks või vanemaks advokaadiks vastuvõtmise üle, võib paluja kaebada kohtukojale kahe nädala kestel, arvates otsusest teadasaamise päevast.

Kaebus antakse korras, mis on seatud § 294 — prokuröride protesti jaoks.

(Ven. pr. §§ 440, 441; K. a. s. § 376.)

3. jaotus.

Advokaatide üldkoosolek ja nõukogu.

§ 275. Advokaatide üldkoosolekust võivad osa võtta kõik vanemad advokaadid ja nooremate advokaatide hulgast pool vanemate advokaatide üldarvust vastuvõtmise järjekorras nooremate advokaatide nimekirja järgi.

(Uus.)

§ 276. Advokaatide üldkoosolekuid peetakse vähemalt üks kord aastas.

Üldkoosolek kutsutakse kokku advokaatide nõukogu poolt kas omal algatusel või vähemalt ühe kolmandiku vanemate advokaatide kirjalikul nõudmisel.

Üldkoosoleku kokkukutsumine sünnib hiljemalt kaks nädalat enne määratud koosoleku päeva avaldatud teadaandega Riigi Teatajas ja osavõtu-õiguslistele kättesaadetavate nimeliste kutsetega.

(Uus.)

§ 277. Advokaatide üldkoosolek on teguvõimne, kui osa võtavad vähemalt pool osavõtu-õiguslistest advokaatidest.

Üldkoosoleku avab advokaatide nõukogu poolt selleks määratud nõukogu liige, mille järele üldkoosolek ise omale juhatuse valib vanemate advokaatide hulgast.

(Uus.)

§ 278. Üldkoosoleku võimupiiri kuulub :

- a) advokaatide nõukogu valimine ;
- b) nõukogu jooksvate kulude katmiseks ja muude advokatuuri vajaduste rahuldamiseks advokaatidelt võetavate aastamaksude määramine ;
- d) nõukogu tegevuse eelarve ja aruande kinnitamine ;
- e) nõukogule juhtnõõride andmine.

Uus.)

§ 279. Üldkoosolek otsustab asju osavõtjate lihthälteenamusega; hääle poolekslangemisel on otsustajaks juhataja hääl.

(Ven. pr. § 404; K. a. s. § 360.)

§ 280. Advokaatide nõukogu koosneb vähemalt viiest ja rohkemalt üheksast liikmest, nende hulgas ka esimees ja aseesimees.

Nõukogu esimees, aseesimees ja liikmed valitakse üldkoosoleku poolt ühe aasta peale vanemate advokaatide hulgast.

Juhtumusel, kui nõukogu ümbervalimiseks kokukutsutud üldkoosolek teguvõimseks ei osutu, loetakse senise nõukogu koosseisu volitus pikendatuks järgmise aasta peale.

(Ven. pr. §§ 401, 405; K. a. s. §§ 359, 361.)

§ 281. Advokaatide üldkoosoleku ja nõukogu asukohaks on Tallinn.

(Uus.)

§ 282. Nõukogu istungid peetakse vajadust mööda esimehe või tema äraolekul aseesimehe kokukutsel.

Nõukogu istung on teguvõimne, kui osa võtavad vähemalt kaks kolmandikku nõukogu liigetest, nende hulgas ka esimees või aseesimees.

(Ven. pr. § 438; K. a. s. § 375.)

§ 283. Advokaatide nõukogu otsustab asju lihthälteenamusega, kus juures hääle poolekslangemisel on otsustajaks esimehe hääl.

Enamuse otsusega mitterahulolijad nõukogu liikmed võivad jääda eriarvamisele, seda otsuse allakirjutamisel äratähendades.

Nõukogu otsused tehakse kirjalikult, vajaduse korral neid põhistades, ja kirjutatakse kõikide istungist osavõtjate nõukogu liikmete poolt alla.

(Ven. pr. § 438; K. a. s. § 375.)

- § 284. Advokaatide nõukogu ülesandeks on:
- 1) nooremate ja vanemate advokaatide vastuvõtmine ja nende nimekirjade pidamine;
 - 2) advokaatidele kutsetegevuse alal eetiliste eeskirjade andmine;
 - 3) nooremate advokaatide kutselise arenemise korraldamine;
 - 4) valve teostamine selle järele, et advokaadid oma kutsetegevuses täidaksid seadusi, eetilisi eeskirje ja oma peale volitajate suhtes võetud kohustusi;
 - 5) advokaatide kustutamine nimekirjadest nende oma soovil;
 - 6) advokaatide kustutamine nimekirjadest, kes on nõukogule teatamata lahkunud oma alalisest elukohast, kui sarnane äraolek on kestnud vähemalt üks aasta;
 - 7) advokaatide kustutamine nimekirjadest juhtumistel, kui nad enam ei vasta §§ 251 ja 252 nõuetele;
 - 8) advokaatide distsiplinaar süüteoasjade otsustamine ja otsuste täitmine;
 - 9) advokaatide määramine järjekorras vaesuse õigust kasutajate isikute palvel nende kohtuasjade ajamiseks;
 - 10) advokaatide vabastamine võõraste asjade ajamise kohusest § 259 ettenähtud alustel;
 - 11) advokaadi määramine surnud, arstlikult nõdrameelseks tunnustatud, vahi alla võetud või oma elukohast teadmata kuhu äraläinud advokaadi kätte usaldatud võõraste asjatoimetuste valitsemiseks;
 - 12) kuulutamine Riigi Teatajas muudatustest advokaatide nõukogu ja advokaatide koosseisus, samuti ka advokaatide ameti asukoha valimisest ja muutmisest;
 - 13) üldkoosoleku poolt kinnitatud eelarve täitmine, varanduste valitsemine, muude ülesannete teostamine üldkoosoleku otsusel ja aruandmine üldkoosoleku ees.

(Ven. pr. § 421; K. a. s. § 367.)

§ 285. Advokaatide nõukogu võib advokaatidele seaduse või kutsetegevuse eeskirjade rikkumise eest, samuti ka niisuguse tegevuse eest, mis riivab advokaatidele vajalikku usaldust või lugupidamist, määrata järgmisi distsiplinaar karistusi:

- 1) noomitus;
- 2) advokaadi kutsetegevuse ärakeelamine ühest kuust kuni ühe aastani;
- 3) advokaatide hulgast väljaheitmine.

(Ven. pr. § 423; K. a. s. § 368.)

§ 286. Advokaatidele, kellele on juba kaks korda määratud kutsetegevuse ajutine ärakeelamine, määratakse uue distsiplinaar süüteo eest, mis väärrib sama karistust, advokaatide hulgast väljaheitmine, kui eelmise karistuse ärakandmisest ei ole möödunud kolm aastat.

(Ven. pr. § 428; K. a. s. § 369.)

§ 287. Distsiplinaar toimetus advokaadi vastu alustatakse advokaatide nõukogu otsusega kas järevalve korras selgunud andmete, riigi- või omavalitsusasutuste teadaannete või eraisikute või -asutuste kaebuste põhjal.

(Uus.)

§ 288. Distsiplinaar süüteoasja ei võida alustada, kui selle süüteo kordasaatmisest või tema lõpust on möödunud kolm aastat.

(Ven. pr. § 431.)

§ 289. Distsiplinaar süüteoasja ei alustata või alustatud süüteoasja arutamine lõpetatakse, kui süüdistatav omal palvel lahkub advokaatide hulgast. Sama süüteoasi alustatakse uuesti, kui lahkunu uuesti võetakse advokaatide nimekirja enne kolme aasta möödumist, arvates lahkumise päevast.

(Ven. pr. § 429.)

§ 290. Süüdistatavalt advokaadilt nõuab advokaatide nõukogu kirjalikku seletust süüdistuse üle või isiklikku ilmumist seletuse andmiseks.

Ilma mõjuva põhjusega seletuse esitamata jätmise või ilmumata jäämine advokaatide nõukogu poolt määratud ajaks ei takista distsiplinaar süüteoasja otsustamist nõukogu enese korraldusel kogutud andmete põhjal.

(Ven. pr. §§ 433—435; K. a. s. §§ 371, 372.)

§ 291. Seletuse esitamata jätmise või ilmumata jäämise põhjuste mõjuvaks tunnustamine oleneb advokaatide nõukogu äranägemisest.

(Ven. pr. § 436; K. a. s. § 373.)

§ 292. Advokaadi distsiplinaar korras karistamine või õigeks mõistmine ei takista kahjutasu nõudmist sellelt advokaadilt kohtu teel.

(Ven. pr. § 437; K. a. s. § 374.)

§ 293. Advokaatide nõukogu saadab kohtukoja prokurörile ära kirja oma otsustest nooremate ja vanemate advokaatide distsiplinaar süütegude asjus.

(Ven. pr. § 439; K. a. s. § 370.)

§ 294. Eelmises (293) paragrahvis ettenähtud asjus võib kohtukoja prokurör protesteerida kahe nädala kestel, arvates otsuse ära kirja kättesaamise päevast.

Protest antakse kohtukojale advokaatide nõukogu kaudu, kes protesti kohtukojale edasi saadab ühes oma algoimetusega.

(Ven. pr. §§ 440, 441; K. a. s. § 376.)

§ 295. Advokaatide nõukogu otsuste peale distsiplinaar süütegude asjus, millega on karistusena määratud kas ajutine advokaadi tegevuse keeld või advokaatide hulgast väljaheitmine, võivad süüdimõistetud advokaadid kaebada kohtukojale kahe nädala kestel, arvates otsuse ära kirja kättesaamise päevast.

Kaebus antakse korras, mis on seatud § 294 prokurööri protestide jaoks.

(Ven. pr. §§ 440, 441; K. a. s. § 376.)

§ 296. §§ 274, 294 ja 295 ettenähtud protestidest ja kaebustest otsustatakse protestid ja kaebused advokaatide nõukogu otsuste peale distsiplinaar süütegude asjus kohtukoja distsiplinaar kambri istungil, protestid ja kaebused muis asjus — kohtukoja üldkogu istungil.

(Ven. pr. § 442.)

§ 297. Kohtukoja otsused advokaatide distsiplinaar süütegude asjus on lõpulikud.

(Ven. pr. § 443; K. a. s. § 377.)

§ 298. Asja uuesti ülesvõtmise palvega distsiplinaar süüteo asjus võivad süüdimõistetud advokaadid pöörduda riigikohtu poole niisuguste uute asjaolude ilmsikstulemisel, millest järeldada võib, et süüdimõistetu on süüta karistatud.

(Ven. pr. § 444.)

4. jaotus.

Valve advokaatide nõukogu tegevuse järele ja nõukogu esimehe, aseesimehe ning liikmete distsiplinaar vastutus.

§ 299. Valvet advokaatide nõukogu, tema esimehe, aseesimehe ja liikmete üle teostavad riigikohtu erikoosolek, üldkogu ja esimees ning kohtukoja üldkogu ja esimees, kus juures advokaatide nõukogu loetakse sarnaseks ringkonnakohtule ja nõukogu esimees, aseesimees ning liikmed sarnas-
teks ringkonnakohtu liikmetele.

(Ven. pr. §§ 449, 450, 451.)

§ 300. Advokaatide nõukogu esimehel või tema äraolekul aseesimehel on nõukogus valve teostamisel § 200 ettenähtud õigused.

(Ven. pr. §§ 449 ja 450.)

§ 301. Advokaatide nõukogu esimehele, aseesimehele ja liikmetele võidakse ametikohuste ebaõige täitmise eest määrata distsiplinaar korras järgmisi karistusi:

1) noomitused;

2) nõukogust tagandamine ühes keeluga nõukogusse valitud saada aja kestel kuni kolme aastani.

(Ven. pr. § 452.)

§ 302. Advokaatide nõukogu esimehe, aseesimehe ja liikmete distsiplinaar süüteod alluvad kohtukoja distsiplinaar kambrile.

(Ven. pr. § 451.)

§ 303. Kohtukoja distsiplinaar kambri otsuste peale eelmises (302) paragrahvis ettenähtud asjus, kui karistusena on määratud nõukogust tagandamine, võivad süüdimõistetud kaebada riigikohtu distsiplinaar kambrile.

(Ven. pr. § 453.)

§ 304. Kohtukoja ja riigikohtu distsiplinaar kambrid arutavad käesolevas jaotuses ettenähtud distsiplinaar süüteoasju neile kambritele seatud korras.

(Ven. pr. § 453.)

5. jaotus.

Eraisikute õigused võõraste asjade ajamisel kohtuasutustes.

§ 305. Kohtuasutustes, peale riigikohtu kui kassatsiooni kohtu, võivad peale vanemate ja nooremate advokaatide võõraid asju ajada notariaalsete volituste põhjal ka asjaosaliste ülenevad ja alanevad

sugulased, abikaasa, vennad ja õed, samuti ka isikud, kes esinevad samas kohtuasjas asjaosalistena samal poolel, ning isikud, kes üldvolituste põhjal valitsevad võõraid varandusi või juhivad võõraid kaubanduslisi või tööstuslisi ettevõtteid samade varanduste või ettevõtete valitsemise või juhtimisega seotud kohtuasjus.

(Ven. pr. §§ 523, 526, 527; K. a. s. § 389; Kr. kp. sead. §§ 44, 565.)

§ 306. Eelmises (305) paragrahvis tähendatud isikute hulgast ei või esineda kohtuasutustes volinikkudena need:

- 1) kes ei oska eesti keeles lugeda ja kirjutada;
 - 2) kes on tsiviil seaduse järgi teguvõimetud;
 - 3) kes teenivad samas kohtuasutuses, kellele asi allub, või alluvuse korras kõrgemas kohtuastmes;
 - 4) kellel seadusjõulise kohtuotsuse põhjal puudub õigus volinikuna kohtuasutuses võõraid asju ajada;
 - 5) kes on välja heidetud advokaatide hulgast.
- (Ven. pr. §§ 521, 527; Tsiv. kp. s. § 246.)
-

Lisad kohtukorralduse seaduse juurde.

I.

Otsustäitjate tasu taks.

(Lisa § 52 juurde.)

§ 1. Iga täitmislehe või sundtäitmise akti täitmiseks vastuvõtmise eest — kr. 25 s.

§ 2. Kõiksugu teadete või kutsete eest pooltele, tunnistajatele, ekspertidele, kolmandatele isikutele, oksjonikuulutuste, samuti ka kirjavahetuse eest kinnistusjaoskonnaga ja järelpärimiste eest vastavatelt asutustelt kinnisvarade peal lasuvate maksuvõlgade üle iga paberi pealt nõudmise summa juures:

	kuni 50 kr.	— kr. 15 s.
üle 50 kr. „	500 kr.	— „ 25 „
üle 500 kr.		— „ 50 „
	hindamata nõudmise juures	— „ 25 „

§ 3. Vallasvara üleskirjutamise eest:

a) ühes hindamisega, vara pealt kuni		
500 kr.		10/0
üle 500 kr. kuni 10.000 kr.		
esimese 500 kr. pealt	5 kr. — s.	
ja üle selle ulatava summa pealt		1/20/0

üle 10.000 kr. ulatuva summa pealt
esimese 10.000 kr. pealt 52 kr. 50 s.
ja üle selle ulatuva summa pealt $\frac{1}{4}\%$

b) ilma hindamata, iga üksiku numbri all üleskirjutatud asja või ühetaoliste asjade kogu eest:

kuni 50 numbrini . . — kr. $1\frac{1}{2}$ s.
üle 50 numbri „ 100 „ . . — „ 1 „
üle 100 „ — „ $\frac{1}{2}$ „

Ühetaoliste asjade kogu kantakse nimekirja ühe numbri all ja sarnasel korral võetakse peale eelmise maksu:

- 1) lugemisraha iga täis või pooliku
25 asja pealt — kr. 1 s.
- 2) kaaluraha iga täis või pooliku
250 klgr. pealt — „ 2 „
- 3) mõõduraha iga täis või pooliku 25 m.
pealt — „ 2 „

Sama vallasvara hindamise eest hiljem võetakse üks veerand p. a all ettenähtud tasust.

§ 4. Juhtumistel, kui otsustäitja vallasvara areteerimise juures üleskirjutamist ei toimi, vaid vara võrdleb enne kokkuseatud nimekirjaga, võetakse selle eest üks kaheksandik § 3 ettenähtud tasust.

§ 5. Areteeritud vallasvara üleandmise eest uuele hoidjale või ümberpaigutamise eest uude hoiukohta, samuti ka üleandmise eest aresti alt vabastamisel, kui otsustäitja kohale ilmus ja vara ei olnud võlgniku enese käes hoiul, võetakse üks veerand § 3 ettenähtud tasust.

Vallasvara üleandmise eest hoidjale areteerimise juures, kui vallasvara kohale jääb, ei võeta erilist tasu.

§ 6. Kinnisvara või kinnistatud laevade üleskirjutamise eest võetakse iga hüpoteegi üksuse pealt hinna juures

	kuni 5.000 kr.		1/5 0/0
üle	5.000 kr. kuni 10.000 kr.		
	esimese 5.000 kr. pealt	10 kr.	— s.
	ja üle selle ulatuva summa pealt .		1/10 0/0
üle	10.000 kr. kuni 30.000 kr.		
	esimese 10.000 kr. pealt	15 "	— s.
	ja üle selle ulatuva summa pealt .		1/20 0/0
üle	30.000 kr. kuni 50.000 kr.		
	esimese 30.000 kr. pealt	25 "	— s.
	ja üle selle ulatuva summa pealt .		1/40 0/0
üle	50.000 kr. kuni 250.000 kr.		
	esimese 50.000 kr. pealt	30 "	— s.
	ja üle selle ulatuva iga täis või		
	pooliku 50.000 kr. pealt	10 "	— "
üle	250.000 kr.		
	esimese 250.000 kr. pealt	70 "	— "
	ja üle selle ulatuva iga täis või		
	pooliku 50.000 kr. pealt	5 "	— "

Kinnisvara juures oleva vallasvara üleskirjutamise eest võetakse tasu §§ 3—5 põhjal.

§ 7. Päranduste üleskirjutamisel võetakse toimingute eest tasu poole vähemal määral, kui see on ette nähtud §§ 3, 5 ja 6.

§ 8. Vallasvara müümise eest võetakse tasu müügist saadud summa pealt:

	kuni 500 kr.		10/0
üle	500 kr. kuni 1.000 kr.		
	esimese 500 kr. pealt	5 kr.	— s.
	ja üle selle ulatuva summa pealt .		1/2 0/0
üle	1.000 kr. kuni 5.000 kr.		
	esimese 1.000 kr. pealt.	7 "	50 s.
	ja üle selle ulatuva summa pealt .		1/4 0/0
üle	5.000 kr. kuni 10.000 kr.		
	esimese 5.000 kr. pealt.	17 "	50 s.
	ja üle selle ulatuva summa pealt .		1/8 0/0

üle 10.000 kr. kuni 50.000 kr.		
esimese 10.000 kr. pealt	23 kr.	75 s.
ja üle selle ulatuva summa pealt		1/16 0/0
üle 50.000 kr. kuni 250.000 kr.		
esimese 50.000 kr. pealt	48 „	75 s.
ja üle selle ulatuva iga täis või pooliku 50.000 kr. pealt	10 „	— „
üle 250.000 kr.		
esimese 250.000 kr. pealt	88 „	75 „
ja üle selle ulatuva iga täis või pooliku 50.000 kr. pealt	5 „	— „

§ 9. Kinnisvara või kinnistatud laevade müümise eest võetakse tasu § 6 ettenähtud määral.

§ 10. Otsustäitjal on õigus §§ 8 ja 9 ettenähtud tasu saada ka siis, kui ostja pärast oksjoni, seaduses ettenähtud tähtajal, ei ole tasunud ostusummat.

§ 11. Varanduse valdamisse asendamise või rikutud valdamise endistamise eest, kui need toimingud ei ole ühenduses väljatõstmisega (§ 12) või üleskirjutamisega (§§ 3 ja 6) võetakse. 1 kr. — s.

§ 12. Väljatõstmise eest võetakse:

- a) maatükkidest, taludest, mõisatest jne. 3 kr. — s.
- b) korteritest kuni 5 eluruumini (köökaasa arvatud) 1 „ — „
- d) korteritest üle 5 eluruumi 1 „ 50 „
- e) äri- või töökodade ruumidest 3 „ — „
- g) tehastest, trükikodadest, ladudest jne. 5 „ — „

§ 13. Võlgnikult ärasõitmisest keeldumise allkirja võtmise eest — kr. 50 s.

§ 14. Maksujõuetuks tunnustatud võlgniku vangimajja paigutamise eest 2 kr. — s.

§ 15. Ära kirjade, äratõmbete ja igasugu tunnustuste eest iga pooliku või täis poogna pealt — kr. 25 s.

§ 16. Kui otsustäitja toimingu täitmiseks kohale ilmub, toiming aga temast olenematul põhjustel täitmata jääb, siis võetakse kohaleilm. eest — kr. 25 s.

§ 17. Väljasõitude korral saab otsustäitja:

a) päevaraha iga ööpäeva pealt (kus juures aega alla 12 tunni arvesse ei võeta). 2 kr. — s.

b) sõidukuludeks:

raudteedel — III. kl. pileti väärtus,
veeteedel — laeva II. kl. pileti väärtus,
maanteedel — hobuseposti taksi järgi ühe hobuse eest.

§ 18. Kui ühe ja sellesama väljasõiduga otsustäitja täidab kaks või rohkem toimingut kas ühes kohas ühe või mitme isiku vastu või mitmes kohas ühe ja sellesama või mitme isiku vastu, siis arvab otsustäitja terve selle väljasõidu kulud välja eelmise (17) paragrahvi alusel ühekordselt.

Eelmisest kogusummast jagatakse päevaraha summa kõikide nende toimingute vahel ühetaoliselt, sõiduraha summa aga proportsionaalselt, nendele sõiduraha summadele, mis tekiks siis kui otsustäitja sõidaks iga toimingu jaoks eraldi välja.

§ 19. Postikulud ja kuulutuste kulud tasutakse eraldi nende tõeliku summa suuruses.

§ 20. Käesoleva seaduse järgi ettenähtud tasu võib otsustäitja sisse nõuda ka enne täitmist isikult, kelle palvel ette võetakse täitmine; juhtumisel, kui seda ei ole tehtud ja tasu ei ole võimalik katta võlgnikult sissenõutud summadest, võib otsustäitja selle tasu sisse nõuda isikult, kelle palvel ette võeti täitmine.

Tasu § 7 ettenähtud toimetuse eest nõutakse sisse pärast täitmist.

§§ 17—19 ettenähtud tasu ei kuulu jagamisele otsustäitjate vahel.

II.

Kohtukordnikkude tasu taks.

(Lisa § 63 juurde.)

§ 1. Kõiksuguste kohtupaberite (kutsed, teated, ärakirjad jne.) kättetoimetamise eest asjaosalistele, tunnistajatele, ekspertidele, võlgnikkudele või muudele isikutele saab kohtukordnik iga saadetise pealt ühele isikule 25 senti.

§ 2. Väljasõitude korral tasutakse sõidukulud ja päevarahad otsustäitjate jaoks seatud alustel.

§ 3. Käesolevas taksis ettenähtud tasurahad nõuab kättetoimetamise korraldaja asjaosalistelt sisse, kelle huvides kättetoimetamine sünnib.

III.

Kohtuametnikkude vormiülikondade kirjeldus.

(Lisa § 107 juurde.)

§ 1. Kohtunikude, prokuröride, prokuröri abide ja kollegiaal kohtu sekretäride vormiülikond koosneb talaarist ja barettmütsist alljärgneva kirjelduse järgi:

a) talaar on mustast siidi või villasest riidest; alumise ääre kõrgus maast 10 cm.; käised laiad, vabalt allalangevad; rinna ja selja peal põigiti õmb-lus ühest käiseõmblusest teiseni, millest allapoole talaar langeb püstvoltides; krae mahakeeratud, 5—7 cm. lai, kurgu alt kinnihaagitav; talaar eest kinninööbitav; nööbid mustad, algavad kurgu alt 10 cm. vahedega kuni puusade kõrguseni;

b) barettmüts on mustast sametist; ömmeldakse kokku neljast lõikest, mille teravotsad ühinevad pea-laele nööbi alla; alt kerkib vähe laienevalt ülesse 7—10 cm. kõrgune kõva äär, õmblusega taga keskkohal;

d) tunnusmärgina õmmeldakse talaari kraele kuld kardpaelad ümberringi 4 mm. kaugusel krae alumiselt äärelt:

- 1) jaoskonnakohtunikule — üks, 3 mm. lai, sirge;
- 2) ringkonnakohtu esimehele, osakonna esimehele ja liikmele . kaks, 3 mm. laiad, 4 mm. vahega, sirged;
- 3) kohtukoja esimehele, osakonna esimehele ja liikmele kolm, 3 mm. laiad, 4 mm. vahedega, sirged;
- 4) riigikohtu esimehele, osakonna esimehele ja liikmele üks, 20 mm. lai, sirge;
- 5) ringkonnakohtu prokurörile ja prokuröri abile kaks, 3 mm. laiad, 4 mm. vahega, siksak;
- 6) kohtukoja prokurörile ja prokuröri abile. . kolm, 3 mm. laiad, 4 mm. vahedega, siksak;
- 7) riigikohtu prokurörile ja prokuröri abile. . üks, 10 mm. lai, siksak.

§ 2. Advokaadid kannavad esinemisel kollegiaalkohtutes frakkülikonda, vanemad — valge, nooremad — musta kaelasidemega.

§ 3. Kohtukordnikud kannavad istungi ruumis musta pinsakülikonda 5—7 cm. kõrge kõva püstkraega; ees üks rida kollasest metallist nõöpe reljeefse riigivapiga; samasugused nõöbid käistel; pinsak kahe kõrvaltaskuga.

IV.

Kohtunikude ja kohtu-uurijate ametitõotus.

(Lisa § 168 juurde.)

Mina tõotan ustavaks jääda Eesti põhiseaduslikele riigikorrale ja täita oma kohuseid seaduse ja südametunnistuse järgi.

V.

Kohtuasutuste koosseisud ja palgamäärad.

(Lisa § 188 juurde.)

(Komisjon tunnustas varajaseks koosseise ja palgamäära välja töötada, kuna ühenduses kohtupidamise seadustega ja võimalikkude vankumiste tõttu elukalliduse alal praegu raske on midagi kindlamat otsustada.)

VI.

Advokaatide tasu taks.

(Lisa § 266 juurde.)

A. Tsiviil asjus.

§ 1. Tsiviil asja ajamise eest saab advokaat tasu kui nõudehind on:

	kuni 5.000 kr.	10%
üle 5.000 kr. kuni 10.000 kr.		
esimese 5.000 kr. pealt		500 kr.
ülejäeva osa pealt		8%
üle 10.000 kr. kuni 50.000 kr.		
esimese 10.000 kr. pealt		900 kr.
ülejäeva summa pealt		4%

üle 50.000 kr. kuni 100.000 kr.	
esimese 50.000 kr. pealt	2.500 kr.
ülejääva summa pealt	2%
üle 100.000 kr.	
esimese 100.000 kr. pealt	3.500 kr.
ülejääva summa pealt	1%

(K. a. s. VII § 1, 2.)

§ 2. Nõudeasjus, kus nõudehind määratakse kohtu poolt, määratakse tasu kohtu poolt määratud nõudehinna järgi.

Nõudeasjus, kus nõudja on kohtutoimetuse kestel nõudehinda vähendanud, määratakse nõudja advokaadile tasu uue nõudehinna järgi.

Nõudeasjus, mis ei ole hinnatavad või kus taotletakse ainult õigust tasu nõuda, määratakse tasu kohtu äranägemise järgi 10 kr. kuni 1.500 kr.

Hoiukorras aetavate asjade eest määratakse tasu kohtuäranägemise järgi kuni 100 kr.

(K. a. s. VII §§ 2, 3, 4 ja § 1 m. 1.)

§ 3. Nõudeasjade ajamise eest sundtäite korras määratakse tasuks üks viiendik § 1 ettenähtud tasust.

(Ts. kp. s. § 161²².)

§ 4. Eelmiste paragrahvide järgi määratavast tasust arvatakse $\frac{2}{3}$ esimeses astmes ja $\frac{1}{3}$ teises astmes asja sisulise ajamise eest.

(K. a. s. VII § 6.)

§ 5. Asja ajamise eest vahekohtus määratakse tasu samal määral kui asja ajamise eest esimeses kohtuastmes.

(K. a. s. VII § 7.)

§ 6. Asja ajamise eest kassatsiooni astmes määratakse üks veerand §§ 1—3 ettenähtud tasust.

(K. a. s. VII § 8.)

§ 7. Asja lõpetamise korral tagandamise alusel saab tagandamist nõudnud poole advokaat ühe veerandi tasust, mis kuuluks temale asja täieliku ajamise eest samas kohtuastmes, kus asi lõpetati.

(K. a. s. VII § 9.)

§ 8. Nõudeasja kaotamise korral kas nõudja või kostja poolt on advokaadil õigus tasu saada ainult ühe veerandi suuruses eelmistes paragrahvides ettenähtud tasust, igal juhtumusel aga mitte üle 400 kr. esimese ja mitte üle 200 kr. teise kohtuastme eest.

(K. a. s. VII §§ 12 ja 14.)

§ 9. Nõudmise osalise rahuldamise korral saavad advokaadid oma volitaja kasuks võidetud nõude osa pealt tasu täiel määral, kaotatud nõude osa pealt ühe neljandiku sellest tasust, mille peale neil oleks õigus olnud võidu korral.

(K. a. s. VII § 13.)

§ 10. Kaotaja pool on kohustatud võitjale tasuma asjaajamise kulud käesoleva taksi alusel ainult ühe advokaadi tasu määral.

(K. a. s. VII § 15.)

B. Kriminaal asjus.

§ 11. Kohtualuse kaitsemise eest süüteo asjades saab advokaat tasu, kui kaitsealust süüdistatakse:

	Jaoskon- nakohtus	Ringkon- nakohtus	Kohtu- kojas	Riigi- kohtus
1) üleastumises.	10 kr.	25 kr.	20 kr.	15 kr.
2) kuriteos . .	25 „	50 „	40 „	30 „
3) rask. kuriteos	—	75 „	50 „	40 „

Eelmised tasud arvatakse ühekordse väljaastumise eest: iga järgmise väljaastumise korral samas asjas ja kohtus suureneb tabelis ettenähtud tasu 25% võrra.

§ 12. Ilma kohtualuse palveta kohtu või kohtu esimehe poolt seaduse ettekirjutusel temale kaitsjaks määratud advokaat tasu ei saa.

§ 13. Tsiviil nõudeasja ajamise eest kriminaal asjas saab advokaat tasu §§ 1, 2, 4, 6—10 ettenähtud vastavate eeskirjade põhjal, aluseks võttes nõudesummat.

B. Administratiiv asjus.

§ 14. Administratiiv kohtuasja ajamise eest administratiiv kohtus saab advokaat tasu:

1) jaoskonnakohtus	10 kr.
2) ringkonnakohtus	25 "
3) riigikohtus, kui rev. astmes jaoskonnakohtule alluvais asjus	20 "
4) riigikohtus, kui rev. astmes ringkonnakohtule alluvais asjus	40 "
5) riigikohtus, kui esimese astme kohtus	60 "

Eelmised tasud arvatakse ühekordse väljaastumise eest; iga järgmise väljaastumise korral samas asjas ja kohtus suureneb tabelis ettenähtud tasu 25% võrra.

E. Üldmäärused.

§ 15. Asja ajamiseks advokaadile antud volituse tagasivõtmise korral, ilma et advokaat oleks selleks küllaldast põhjust andnud, samuti ka asja lõpetamise korral volitaja poolt leppimise teel, on advokaadil õigus täielist tasu saada: kui advokaat lõpetas asjaajamise esimeses kohtuastmes ja asi oli juba

tema edasikaebuse põhjal antud teise kohtuastmesse, siis kahe kohtuastme eest; kui ta aga ajas asja kas esimeses või ainult teises kohtuastmes, siis ainult selle kohtuastme eest.

(K. a. s. VII § 10.)

§ 16. Kui advokaat on sunnitud asja ajamisest loobuma enne lõpetamist kas raske haiguse või temast olenemata ärasõidu tõttu või mõnel muul põhjusel, siis on tal õigus tasu saada mitte üle poole eelmises (15) paragrahvis ettenähtud määra.

Asja ajamisest loobumise korral enne lõpetamist ilma mõjuva põhjuseta ei ole advokaadil õigus mingisugust tasu saada.

(K. a. s. VII § 11.)

§ 17. Kui advokaadi süü läbi on mööda lastud seaduslikud tähtajad, siis kaotab ta õiguse asja ajamise eest tasu saada.

(K. a. s. VII § 16.)

VII.

Advokaadi ametitõotus.

(Lisa § 273 juurde.)

Mina tõotan ustavaks jääda Eesti põhiseaduslikele riigikorrale ning seaduse ja oma südametunnistuse järgi täita kõiki neid kohuseid, mis advokaadi amet mulle peale paneb.

www.books2ebooks.eu